

Дziecięce rysunki o wojnie Дитячі малюнки про війну

Виставка «Мамо, я не хочу війни» jest prezentowana przez polskie placówki dyplomatyczne na całym świecie. Teraz można obejrzeć ją w Łucku.

15 marca w Łucku została otwarta wystawa pt. «Mamo, ja nie chcę wojny». Na planszach ustawionych przed głównym budynkiem Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki prezentowane są dziecięce rysunki o wojnie. «Dziecko nie jest żołnierzem, nie broni Ojczyzny, choć wraz z nią cierpi» – te słowa Janusza Korczaka są hasłem ekspozycji.

Rysunki polskich dzieci, wykonane w 1946 r. przedstawiają II wojnę światową z perspektywy dziecka. Warszawskie Archiwum Akt Nowych udostępniło je ze swoich zbiorów. Ukraińskie rysunki opowiadają o toczącej się obecnie wojnie rosyjsko-ukraińskiej. Dostarczyli je organizatorzy inicjatywy «Mom I see war», która gromadzi dziecięce rysunki na portalu momiseewar.com. Mimo że autorów rysunków dzieli prawie 80 lat, tematyka przez nich przedstawiona jest bardzo podobna: ostrzały, zniszczenia, schrony, krew, przemoc.

«To niezwykle poruszające świadectwo dzieci o wojnie. Celem wystawy jest pokazanie, że wojna jest zawsze taka sama, niezależnie od miejsca i czasu. Zawsze jest złem, a dziecko zawsze jest ofiarą» – powiedział Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak.

«Ten pokaz jest przypomnieniem, że powinniśmy zrobić wszystko, aby

nawet nasze wnuki nigdy nie patrzyły na wojnę» – powiedział Anatolij Cioś, rektor WUN.

Wystawa została zrealizowana w ramach wspólnego polsko-ukraińskiego projektu «1939–1945 Polska/2022 Ukraina», prowadzonego przez Archiwa Państwowe oraz inicjatywę «Mamo, ja nie chcę wojny».

W Polsce wystawa «Mamo, ja nie chcę wojny» została otwarta w 19 miastach w lipcu 2022 r. Od tego czasu była pokazywana w wielu polskich miejscowościach, a także dzięki wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w kilkudziesięciu krajach, w których znajdują się polskie placówki dyplomatyczne. W grudniu projekt zwyciężył w prestiżowym międzynarodowym konkursie kampanii komunikacyjnych «European Excellence Awards 2022». Na Ukrainie oprócz Łucka wystawa została zaprezentowana we Lwowie.

Podczas wernisazu Walerij Dmytruk, p.o. kierownika Wydziału Kultury w Sprawach Religii i Narodowości, poinformował, że Wołyńska Obwodowa Administracja Państwowa aktualnie organizuje konkurs plastyczny dla dzieci «Dziękuję, żołnierzu, za życie, dzieciństwo i szczęśliwą przyszłość».

Текст і зйгціє: Anatol Olich

Виставку «Мамо, я не хочу війни» польські дипломатичні установи презентують у всьому світі. Нині її можна побачити в Луцьку.

15 березня в Луцьку відбулося відкриття виставки «Мамо, я не хочу війни». На стендах, розміщених перед головним корпусом Волинського національного університету імені Лесі Українки, представлено дитячі малюнки про війну. «Дитина не солдат, вона не захищає Батьківщину, хоча страждає разом із нею», – ці слова Януша Корчака слугують слоганом експозиції.

Малюнки польських дітей, зроблені в 1946 р., показують із перспективи дитини Другу світову. Їх удоступнив зі своїх колекцій варшавський Архів нових актів. Українські малюнки розповідають про російсько-українську війну, яка триває. Їх надали організатори ініціативи «Mom I see war», які збирають дитячі малюнки на порталі: momiseewar.com. Попри те, що авторів малюнків розділяють майже 80 років, зображені ними сюжети дуже подібні: обстріли, руйнування, бомбосховища, кров, насильство.

«Це надзвичайно зворушливі дитячі свідчення про війну. Мета виставки – показати, що війна завжди однакова, незалежно від місця та часу. Це завжди зло, а дитина завжди – жертва», – сказав Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк.

Текст і фото: Анатолий Оліх

Діалог у напрямку
співтворення

Dialog w kierunku
współtworzenia

Консульство РП у Луцьку
відновлює роботу

Konsulat RP w Łucku
wznowia działalność

Багатонаціональна родина
Олександра Свіци

Wielonarodowa rodzina
Aleksandra Świcy

Волинський перекладач
з іменем Дніпра

Wołyński tłumacz
o imieniu Dniepr

Після перемоги потрібно
виграти війну за пам'ять

Po zwycięstwie trzeba będzie
wygrać wojnę o pamięć

W kierunku współtworzenia

Wyzwania i znaczenie komunikacji międzykulturowej we współczesnym świecie stały się przedmiotem dyskusji uczestników konferencji naukowo-praktycznej «Dialogi kultur i narodów: media, literatura, społeczeństwo», trwającej w Łucku w dniach 17–18 marca.

Międzynarodową konferencję zorganizowały: Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

«Cieszę się niezmiernie, że nasze narody współpracują, że Polacy pomagają Ukraincom, którzy pomagają całej Europie. To są niezwykle ważne historyczne rzeczy. Oczywiście dzieją się w związku z olbrzymią tragedią, inwazją rosyjską w Ukrainie. Ważne jest, abyśmy odnaleźli się w jak najlepszy sposób w tych trudnych okolicznościach. Takie konferencje, jak ta, organizowana przez partnerów w trudnych czasach, to najlepszy dowód na to, jak wielka jest siła ducha narodu ukraińskiego. Państwo wiedzą, jak odpowiedzieć na nieszczęście: współpracą, organizacją, samoorganizacją» – takim wstępem poprzedził swój referat dr hab. Bartosz Hordecki z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Łącząc się z Łuckiem na Zoomie przywołał przykłady definicji dialogu najczęściej podawane przez swoich studentów: dialogu jako wymiany informacji i spostrzeżeń, kłótni czy sporu, wywiadu, czyli wymiany spojrzeń, interakcji komunikacyjnej pomiędzy ludźmi, a także dialogu jako współtworzenia.

«W zależności od tego, jakie wyobrażenie o dialogu wybierzemy, taką potem dostajemy historię pomiędzy jego uczestnikami. I bardzo by się chciało, żeby narody polski i ukraiński szły w kierunku współtworzenia» – podkreślił dr hab. Bartosz Hordecki opowiadając o intelektualnych tożsamościowych przygodach w środku Europy dwóch pisarek: Olgi Tokarczuk i Oksany Zabuzko.

Uczestnicy forum dyskutowali nie tylko o relacjach polsko-ukraińskich, przestrzeni medialnej, literaturze czy przekładach. Referaty poświęcone były także kulturze ormiańskiej, irańskiej, koreańskiej, afgańskiej, roli kobiet w historii i w czasach dzisiejszych oraz globalnym wyzwaniom stojącym przed społeczeństwem. Podczas sesji plenarnej dr Natalia Błahowirna, prorektor ds. pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz komunikacji WUN im. Łesi Ukrainki podkreśliła znaczenie obecności tematyki historycznej na łamach mediów, wymieniając m.in. publikacje «Monitora Wołyńskiego».

Doświadczenia naszej redakcji w zakresie opracowania poczty redakcyjnej oraz budowania dialogu zostały zaprezentowane także na jednym z paneli, które odbyły się w ramach konferencji.

Głównym celem wydarzenia była analiza tradycji stosunków międzykulturowych oraz

wyzwań współczesności, wymiana wiedzy i doświadczeń, opinii i ocen naukowców i praktyków, zrozumienie roli dialogu między kulturami i narodami.

«To spotkanie naukowe połączyło uczestników z różnych miast: Kijowa, Łucka, Charkowa, Dnipra, Bereżan, Lwowa, Poznania, Warszawy, Łodzi itp. Mamy powody do satysfakcji, jeśli chodzi o wyniki konferencji. Dialog kultur odbył się, miał charakter interdyscyplinarny, ponieważ zgromadził fachowców w zakresie komunikacji społecznej, historii, literatury, nauk społecznych, dotyczył różnych okresów – od czasów dawnych do współczesności, umożliwił konstruktywne dyskusje na temat relacji ukraińsko-polskich» – powiedziała Switłana Suchariewa, kierownik Katedry Polonistyki i Przekładu WUN im. Łesi Ukrainki, jedna z organizatorek konferencji.

Materiały forum naukowego ukazały się w publikacji pokonferencyjnej, czyli będzie z nimi mogło zapoznać się szersze grono czytelników w Ukrainie i za granicą.

Natalia Denysiuk
Fot. Oлександра Яценко

У напрямку співтворення

Виклики та значення міжкультурної комунікації в сучасному світі стали предметом обговорення для учасників науково-практичної конференції «Dialogi kultur i narodów: media, literatura, суспільство», що тривала в Луцьку 17–18 березня.

міну поглядами, комунікаційної взаємодії між людьми, а також діалогу як співтворення.

«Залежно від того, яке уявлення про діалог ми оберемо, таку отримаємо історію між його учасниками. І дуже хотілося би, щоб польський та український народи йшли в напрямку співтворення», – підкреслив Бартош Гордецький, розповідаючи про інтелектуальні пригоди із самоідентичністю в центрі Європи на прикладі двох письменниць: Ольги Токарчук та Оксани Забужко.

Учасники форуму обговорювали не лише польсько-українські взаємини, медіапростір, літературу чи переклад. Наукові доповіді були присвячені вірменській, іранській, корейській, афганській культурі, ролі жінок в історії та сучасності, а також глобальним викликам, які стоять перед суспільством. Під час пленарного засідання проректорка із навчально-виховної роботи та комунікації ВНУ імені Лесі Українки Наталія Блaговірна збрала акцент на важливості історичної тематики на сторінках мас-медіа, згадуючи в доповіді, зокрема, публікації «Волинського монітора».

Досвід нашої редакції з опрацювання редакційної пошти та налагодження діалогу було представлено теж на одному із секційних засідань, що відбулися в рамках конференції.

Захід мав на меті проаналізувати традиції міжкультурних зв'язків і виклики сьогодення, обмінятися знаннями й досвідом, думками й оцінками науковців і практиків, осmisлити роль діалогу між культурами та народами.

«Ця наукова зустріч об'єднала учасників із різних міст: Києва, Луцька, Харкова, Дніпра, Бережан, Львова, Познані, Варшави, Лодзі тощо. Ми задоволені результатами конференції. Діалог культур справді відбувся, він мав інтердисциплінарний характер, оскільки поєднав знавців у сфері соціальних комунікацій, історії, літератури, суспільствознавства, охопив різні періоди – від давнини до сучасності, дав можливість провести конструктивні дискусії у просторі українсько-польських взаємин», – сказала Світлана Сухарева, завідувачка кафедри полоністики і перекладу ВНУ імені Лесі Українки, одна з організаторок конференції.

Матеріали конференції опублікують у спеціальному збірнику, тож із представленими дослідженнями зможе ознайомитися ширше коло читачів в Україні та за кордоном.

Наталія Денисюк
Фото: Олександра Яценко

Nowy przewodniczący Konferencji Episkopatu w Ukrainie

Новий голова Конференції єпископату України

Podczas 58. sesji plenarnej Konferencji Biskupów Rzymskokatolickich Ukrainy jej nowym przewodniczącym został wybrany ordynariusz diecezji łuckiej, bp Witalij Skomarowski – podaje rkc.org.ua.

Bp Witalij Skomarowski wcześniej był sekretarzem Konferencji Episkopatu Kościoła Katolickiego w Ukrainie. W 2014 r. został ordynariuszem diecezji łuckiej. Wcześniej był biskupem pomocniczym diecezji kijowsko-żytomierskiej, rektorem Wyższego Seminarium Duchownego w Worzelu, proboszczem parafii w Sumach i wikariuszem w Berdyczowie. Święcenia kapłańskie otrzymał w Rydze w 1990 r.

Zastępcą przewodniczącego Konferencji Episkopatu Kościoła Katolickiego w Ukrainie został

bp Witalij Krywycy, sekretarzem – bp Edward Kawa.

Zebrań plenarne biskupów Kościoła Katolickiego w Ukrainie odbywało się dniami 16–17 marca w Wyższym Seminarium Duchownym Świętego Józefa w Brzuchowicach. 18 marca biskupi wzięli udział w uroczystej Eucharystii z okazji setnej rocznicy śmierci Świętego Józefa Bilczewskiego, arcybiskupa lwowskiego.

MW

Під час 58-го пленарного засідання Конференції римо-католицьких єпископів України її новим головою обрали ординарія Луцької дієцезії, єпископа Віталія Скомаровського. Про це повідомляє сайт rkc.org.ua.

Єпископ Віталій Скомаровський до цього був секретарем Конференції єпископату Римо-католицької церкви України. Із 2014 р. він ординарій Луцької дієцезії. Перед тим був єпископом-помічником Києво-Житомирської дієцезії, ректором Вищої духовної семінарії у Ворзелі, настоятелем парафії в Сумах та вікарієм у Бердичеві. Рукоположений у священники в Ризі у 1990 р.

Заступником голови Конференції римо-католицьких єпископів РКЦ України обрали

єпископа Віталія Кривичького, секретарем – єпископа Едварда Каву.

Засідання єпископату РКЦ України відбулося 16–17 березня на території Вищої духовної семінарії Святого Йосифа у Брюховичах. 18 березня єпископи взяли участь в урочистій Євхаристії з нагоди сотої річниці смерті Святого Йосифа Більчевського, архієпископа Львівського.

ВМ

Пічсет книг для Українців в Polsce

П'ять сотень книг для українців у Польщі

У Луцьку при wsparciu Rady Miejskiej i Łuckiej Rezydencji Literackiej «Miasto Inspiracji» zebrano pięćset książek dla uchodźców w Polsce. To inicjatywa Domu Polsko-Ukraińskiego w Kielcach.

У Луцьку зібрали п'ять сотень книг для біженців у Польщі за підтримки міськради та Луцької літературної резиденції «Місто натхнення». Ініціатива належить Польсько-українському дому в місті Кельце.

Kierowniczka Wydziału Turystyki i Promocji miasta, organizatorka Rezydencji Literackiej Kateryna Telipska powiedziała, że Dom Polsko-Ukraiński zwrócił się do Łuckiej Rady Miejskiej i Rezydencji Literackiej «Miasto Inspiracji» z inicjatywą zbioru książek dla Ukraińców.

«Kierownictwo Domu Polsko-Ukraińskiego postanowiło stworzyć ukraińską bibliotekę, aby nasi uchodźcy mieli dostęp do ukraińskiej książki», – powiedziała Kateryna Telipska.

Dom Polsko-Ukraiński powstał jako ośrodek pomocy dla Ukraińców, a także osób izolowanych społecznie lub ludzi, którym grozi izolacja, mieszkających na terenie miasta Kielce i jego okolic.

Kateryna Telipska zaznaczyła, że Łucka Rezydencja Literacka chętnie poparała taką akcję, ponieważ książki umożliwią Ukraińcom utrzymanie kontaktu z Ojczyzną i kulturą, pomogą też w przyszłości wrócić do domu.

Książki przez dwa miesiące gromadzono w Centrum Informacji Turystycznej i Usług. Organizatorzy zwracali się do mieszkańców Łucka i całego obwodu wołyńskiego. Nacisk kładziony był na literaturę piękną i dziecięcą. Kierowniczka Wydziału Turystyki i Promocji dodała, że książki są już zapakowane, ale jeszcze nie zostały wysłane: trwają poszukiwania możliwości dostarczenia ich do Kielc.

Na swojej stronie na Facebooku Dom Polsko-Ukraiński serdecznie dziękuje Łuckiej Radzie Miasta, Łuckiej Rezydencji Literackiej «Miasto Inspiracji», Centrum Informacji Turystycznej i Usług, łuckim szkołom, Liceum nr 2 w Horochowie i wszystkim tym, którzy przyłączyli się do zbioru.

Emma Wylotnyk
Fot. Łucka Rezydencja Literacka
«Miasto Inspiracji»

Ocільниця управління туризму та промоції міста, організаторка літературної резиденції Kateryna Telipska розповіла, що Польсько-український дім звернувся до Луцької міської ради та літературної резиденції «Місто натхнення» з ініціативою збору книг для українців.

«Керівництво Польсько-українського дому вирішило створити українську бібліотеку, аби наші біженці мали доступ до української книги», – сказала Kateryna Telipska.

Польсько-український дім створено як осередок допомоги українцям, а також соціально ізольованим особам чи людям, що перебувають під загрозою ізоляції, які мешкають на території міста Кельце та в його околицях.

Kateryna Telipska zaznaczyła, że Łucka literaturna rezydencja rado podtrzymała taką akcję, oскільки книги допоможуть українцям не втрачати зв'язок із Батьківщиною та культурою, допоможуть у майбутньому повернутися додому.

У центрі туристичної інформації протягом двох місяців збирали книги. Організатори зверталися до мешканців Луцька та Волинської області загалом. Акцент робили на художній та дитячій літературі. Ocільниця управління туризму та промоції додала, що книги вже спаковано, але ще не відправлено: триває пошук можливостей доставки їх у Кельце.

На своїй сторінці у Facebook Польсько-український дім щиро дякує Луцькій міській раді, Луцькій літературній резиденції «Місто натхнення», Центру туристичної інформації і послуг, школам Луцька, Горохівському ліцею № 2 та всім, хто долучився до збору.

Emma Wylotnyk
Fot. Луцька літературна резиденція
«Місто натхнення»

Кonsulat wznowi działalność Консульство відновить роботу

Konsulat Generalny RP w Łucku przygotowuje się do wznowienia działalności. O tym w komentarzu udzielonym redakcji «Monitora Wołyńskiego» poinformował Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak.

Генеральне консульство РП у Луцьку готується до відновлення діяльності. Про це в коментарі редакції «Волинського монітора» повідомив Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк.

Kadrowo i technicznie Konsulat RP w Łucku jest gotowy do realizacji pełnego zakresu spraw prawnych, paszportowych, z zakresu pomocy konsularnej oraz przedłużenia ważności Kart Polaka, pomocy rozwojowej, działań polonijnych i promocyjnych. W tej chwili trwają ostatnie przygotowania do wznowienia działalności placówki.

Jak poinformował Sławomir Misiak do odwołania w Konsulacie Generalnym RP w Łucku nie będą realizowane sprawy wizowe ani z zakresu Małego Ruchu Granicznego.

W najbliższych dniach na stronie internetowej placówki oraz na profilu w Facebooku zostaną umieszczone informacje dotyczące sposobu umawiania się na spotkanie w Konsulacie.

Planowane jest także przewiezienie do placówki paszportów złożonych w centrach wizowych w Łuckim Okręgu Konsularnym przed rozpoczęciem pełnoskalowej rosyjskiej inwazji na Ukrainę, które obecnie znajdują się w Konsulacie Generalnym RP we Lwowie, oraz Kart Polaka będących w Warszawie. O sposobie odbioru placówka będzie informować po ich otrzymaniu.

Natalia Denysjuk
Fot. Iryna Kanahejewa

bach odbioru placówka będzie informować po ich otrzymaniu.

Якщо йдеться про кадри та технічне оснащення, то Генеральне консульство РП у Луцьку вже готове до реалізації повного об'єму робіт у сфері правових і паспортних питань, кон-

сульської допомоги, продовження терміну дії Kart поляка, польської допомоги з розвитку, полонійної та промоційної діяльності. На цей момент завершується підготовка до відновлення роботи дипустанови.

Як поінформував Славомір Місяк, Генеральне консульство РП у Луцьку поки що не займатиметься візовими справами та питаннями Малего прикордонного руху.

Найближчими днями на сайті установи та на її сторінці у Facebook опублікують повідомлення про те, як записатися на зустріч у консульстві.

До дипустанови невдовзі привезуть паспорти, подані до візових центрів Луцького консульського округу перед початком повномасштабного російського вторгнення в Україну, які нині зберігаються в Генеральному консульстві РП у Львові, та Kartи поляка, які перебувають у Варшаві. Про те, як можна буде отримати ці документи, консульство поінформує згодом.

Natalia Denysjuk
Fot. Iryna Kanahejewa

Informacja wołyńska

Волинська інформація

W miejscowości Trościaniec w Hromadzie Kiwerce trwa przebudowa internatu szkolnego na mieszkania dla osób wewnętrznie przesiedlonych. Zaplanowano tu przygotowanie 18 wyposażonych mieszkań o powierzchni 24 m kw. każde.

.....

УТростянець Ківерцівської громади реконструюють пришкольний інтернат під квартири для переселенців. Тут планують облаштувати 18 квартир площею по 24 кв. м.

.....

W rejonie kowelskim na jednym z obszarów zamianowanych po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny samochód przewożący żołnierzy 100 Brygady Obrony Terytorialnej wjechał na minę. Dwóch żołnierzy zginęło, dwóch zostało rannych.

.....

Na jednej z zamianowanych od początku pełnomasstabnej wojny ділянок на Ковельщині на міні підірвався автомобіль із військовослужбовцями 100-ї бригади тероборони. Загинули двоє бійців. Ще двоє отримали поранення.

.....

Do końca roku, zgodnie z rozporządzeniami Ministerstwa Energetyki i Gabinetu Ministrów, opracowany zostanie projekt likwidacji kopalni nr 9 «Nowowołyńska» w Litowiziu w rejonie włodzimierskim. Przedsiębiorstwo zatrudnia 495 osób.

.....

До кінця року, відповідно до розпоряджень Міністерства енергетики та Кабінету, розроблять проект ліквідації шахти № 9 «Ново-волинська», що в Литовезі Володимирського району. На підприємстві працюють 495 людей.

.....

«Ukrzaliznycia» planuje budowę linii kolejowej zgodnej z europejskim rozstawem szyn od granicy z Polską do Kowla.

.....

«Ukrzaliznycia» planuje zbudувати колію за європейським зразком від кордону з Польщею до Ковеля.

.....

W Łucku otwarto centrum wsparcia przedsiębiorców «Dija.Business». Można tam uzyskać bezpłatne konsultacje dotyczące rozwoju biznesu i kwestii prawnych lub zorganizować szkolenia.

.....

У Луцьку запрацював центр підтримки підприємців «Дія.Бізнес». Там можна отримати безоплатні консультації щодо розвитку бізнесу та юридичних питань чи організувати навчання.

Do końca trzymali się swoich tradycji

До останнього трималися своїх традицій

Aleksander Świca z Łucka pod koniec lat 90. związał swoje życie ze Stowarzyszeniem Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu. Mój rozmówca opowiada o swoich polskich, a także ukraińskich, żydowskich i bułgarskich przodkach, którzy mieszkali na terenie obecnego obwođu żytomierskiego i chmielnickiego.

Polski chłop i szlachcianka

«Moi krewni w linii ojca pochodzą z polskich rodzin z obwođu chmielnickiego. Przybyli na te tereny kilka wieków temu, prawdopodobnie z Wielkopolski, i osiedlili się w mieście Sławuta (obecnie rejon szepetowski obwođu chmielnickiego – aut.). Dziadek Zygmunt Świca urodził się ok. 1899 r. Był bardzo dobrym bednarzem i stolarzem, odziedziczył te umiejętności po ojcu. Opowiadał, że kiedy był młody, jego praca była doceniana. Pod koniec lat 20. ożenił się ze szlachcianką Marią Chodakowską, pochodzącą ze Sławuty. Ojciec dał jej w posagu ziemię, sprzęty gospodarskie i konie. Później władze radzieckie wszystko im odebrały. Moi dziadkowie byli parafianami kościoła w Nowogrodzie Wołyńskim» – mówi Aleksander Świca (w 2022 r. miastu przywrócono jego historyczną nazwę Zwiachel – aut.).

W latach 30. XX w. podczas represji wobec Polaków Zygmunta i Marię Świców wywieziono do Kazachstanu: «Babcia opowiadała, jak w 1936 r. pozwolili im zabrać ze sobą tylko najpotrzebniejsze rzeczy, a po dwóch godzinach już wzięli ich do Kazachstanu. Mieszkali tam w osadzie Alabota w obwodzie kokczetawskim. W rodzinie były już trzy córki: Anna, Teofania i Halina. W 1937 r. urodził się mój ojciec Anton, a w 1940 – jego młodszy brat Józef. Po wojnie w Kazachstanie dziadkom urodziło się jeszcze dwoje dzieci, ale one zmarły».

«W 1941 r. dziadek Zygmunt został powołany z Kazachstanu na wojnę niemiecko-radziecką. Babci Marii trudno było wychowywać pięcioro dzieci samodzielnie. Pozostała w mojej pamięci jako wspaniały człowiek. Do samej śmierci czytała Biblię po polsku. Po wojnie dziadek wrócił do Kazachstanu. Do Ukrainy pozwolono im wrócić dopiero po śmierci Stalina w 1953 r.» – dodaje pan Aleksander. Początkowo rodzina osiedliła się w Sienkiewiczówce (obecnie rejon łucki w obwodzie wołyńskim – aut.), gdyż nie pozwolono im przenieść się do Nowogrodu Wołyńskiego, a później przeprowadzili się do Łucka. Starsze córki powychodziły za mąż i rozjechały się po świecie, a bracia Anton i Józef zostali w Łucku.

«Starsze siostry mojego ojca Antona jeszcze w latach 50. pojechały do pracy na Krym i zostały we wsi Kolczuhyn w rejonie symferopolskim. Później już w poważnym wieku przenieśli się do nich na stałe dziadek Zygmunt i babcia Maria. Dziadek zawsze coś majsterkował i nie mógł usiedzieć w miejscu bez pracy. Zmarł w wieku 90 lat» – mówi Aleksander Świca.

Wspomina też, jak około 2007 r. razem z synem pojechali na Krym: «Byliśmy mile zaskoczeni,

gdy zobaczyliśmy, jak we wsi szanują polskie tradycje. Nasi bliscy modlili się po polsku i śpiewali nam polskie piosenki. Bardzo nas to poruszyło. Ciocia Halina była aktywną działaczką wspólnoty katolickiej na Krymie, w szczególności w Symferopolu. Walczyła o to, by katolikom oddano kościoły w Symferopolu i okolicznych wsiach, a także w Sewastopolu. Ponadto udało jej się uzyskać pozwolenie na wykorzystanie z jednego z gmachów w Kolczuhynem do organizowania w nim nabożeństw. Dzięki niej i innym parafianom co tydzień do wsi przyjeżdżał ksiądz. Moje ciocie i dziadkowie na Krymie do końca trzymali się swoich tradycji».

Żydzi, Ukraińcy i Bułgarzy

«Moi krewni ze strony matki pochodzą ze wsi Żydowce (w latach 1937–2016 – Żowtnewe, obecnie Kwitnewe w rejonie żytomierskim obwođu żytomierskiego – aut.). Mieszkało tu wielu Żydów, w tym mój pradziadek Zot Kozik z żoną Łukią. Dziadek Jakub urodził się w 1911 r., a jego brat Paweł – w 1917 r.

Dziadek Jakub Kozik był kierowcą ciągnika. Ożenił się z Darią, córką Ukraińca Iwana i Bułgarki Marty. Pradziadek po powrocie z I wojny światowej sprowadził do wsi swoją bułgarską narzeczoną, moją prababcie. Prababcia Marta pochodziła ze szlacheckiej rodziny z bułgarskiego miasta Gabrowo. Według wspomnień bliskich była bardzo ładna, miała długie włosy. Pradziadek Iwan nie pozwalał jej pracować, we wsi nazywano ją nie inaczej niż pani. Zmarła na przeziębienie, którego nabawiła się, gdy weszła na bosy do zimnej wody, by wyprać ubrania» – kontynuuje pan Aleksander.

O życiu dziadka Jakuba i babci Darii w czasie II wojny światowej mój rozmówca opowiada tak: «W 1939 r. urodziła się moja mama Kateryna. Później dziadek Jakub został powołany na wojnę radziecko-fińską. Po niej w rodzinie urodzili się jeszcze syn i córka. Na wojnę niemiecko-radziecką dziadka już nie mobilizowano. Był doskonałym technikiem i potrafił zidentyfikować ze słuchu część, która wymagała naprawy. Dzięki temu był objęty ochroną przed powołaniem do wojska i pracował w kolchozie. W czasie okupacji niemieckiej ukrywał się w lesie, by nie pomagać Niemcom, którzy szukali fachowca do naprawy sprzętu. Przychodził do domu, kiedy nie było ich w wiosce. Babcia Daria opowiadała, że Niemcy byli zdyscyplinowani i nie robili nic złego miejscowej ludności. Czasami prosili o przygotowanie jedzenia z żywności, którą sami przynosili. Po wojnie dziadek Jakub i babcia Daria pracowali w kolchozie w Żydow-

Олександр Свіца з Луцька наприкінці 1990-х рр. пов'язав своє життя із Товариством польської культури на Волині імені Еви Фелінської. Він розповідає про своїх польських, а також українських, єврейських і болгарських предків, що проживали на теренах Житомирщини та Хмельниччини.

Польський селянин і шляхтянка

«Мої родичі по батьківській лінії походять із польських родин Хмельниччини. У цей регіон вони прибули кілька століть тому, напевно, з Великопольщі та оселилися в місті Славута (сьогодні в Шепетівському районі Хмельницької області, – авт.). Дідусь Сигізмунд Свіца народився приблизно в 1899 р. Він був дуже добрим бондарем і столяром, перейняв ці навички від свого батька. Розповідав: коли був молодий, його роботу цінували. Наприкінці 1920-х рр. він одружився зі шляхтянкою Марією Ходаковською, яка походила з-під Славути. Батько дав їй у придане землю, реманент і коней. Згодом радянська влада все це відібрала. Мої дідусь і бабуся були парафіянами костелу в Новограді-Волинському (у 2022 р. Новоград-Волинському повернули історичну назву Звягель, – авт.), – говорить Олександр Свіца.

У 1930-х рр., під час репресій проти поляків, Сигізмунда та Марію Свіц виселили до Казахстану: «Бабуся згадувала, як у 1936 р. їм дозволили взяти із собою лише найнеобхідніші речі й через дві години уже везли до Казахстану. Вони жили в поселенні Алабота Кокчетавської області. В родині вже виховували трьох дочок: Анну, Феофанію та Галину. В 1937 р. народився мій батько Антон, а в 1940 р. – його менший брат Йосип. Після війни в Казахстані в дідуся й бабусі народилися ще дві дитини, але вони померли».

«У 1941 р. дідуся Сигізмунда з Казахстану призвали на німецько-радянську війну. Бабусі Марії було складно одній виховувати п'ятьох дітей. Вона лишилася в моїй пам'яті чудовою людиною. До самої смерті читала Біблію польською мовою. Дідусь повернувся після війни до Казахстану. Їм дозволили переїхати в Україну тільки після смерті Сталіна в 1953 р., – додає співрозмовник. Спочатку родина поселилася в Сенкевичівці (сьогодні в Луцькому районі Волинської області, – авт.), оскільки їй не дозволили переїхати до Новограда-Волинського, а згодом перебралася до Луцька. Старші доньки повиходили заміж і розїхалися, а брати Антон і Йосип лишилися в Луцьку».

«Старші сестри мого батька Антона ще в 1950-х рр. поїхали на роботу до Криму й залишилися в селі Кольчугине Сімферопольського району. Згодом уже в поважному віці до них поїхали на постійне місце проживання дідуся Сигізмунд і бабуся Марія. Дідусь завжди щось майстрував і не міг всидіти на одному місці без роботи. Помер у віці 90 років», – зазначає Олександр Свіца.

Згадує, як близько 2007 р. він разом зі своїм сином приїхав у Крим: «Ми були приємно

здивовані, коли побачили, як у селі шанують польські традиції. Наші родичі молилися польською мовою і співали польські пісні. Це нас дуже розчулило. Моя тітка Галина була активною членкинею католицької громади в Криму та Сімферополі зокрема. Добивалася, щоб католикам повернули костели в Сімферополі та поближких селах, а також у Севастополі. Окрім цього, їй вдалося отримати дозвіл на використання одного з приміщень у селі Кольчугине для проведення богослужінь. Завдяки їй та іншим прихожанам у село щотижня приїжджав ксьондз. Мої тітки в Криму, дідусь і бабуся до останнього трималися своїх традицій».

Євреї, українці та болгар

«По материнській лінії мої родичі походять із села Жидівці (в 1937–2016 рр. – Жовтневе, нині Квітневе в Житомирському районі Житомирської області, – авт.). Тут жило багато євреїв, серед них – мій прадід Зот Козік із дружиною Лукією. Мій дідусь Яків народився в 1911 р., а його брат Павло – в 1917 р.

Дідусь Яків Зотович Козік був трактористом. Він одружився з Дарією, донькою українця Івана та болгарки Марти. Мій прадід привіз у село болгарську наречену, мою прабабусю, повернувшись із Першої світової війни. Прабабуся Марта походила зі знатного роду з болгарського міста Габрово. За спогадами рідних, була дуже гарна, мала довгу косу. Прадід Іван не дозволяв їй працювати, а в селі її називали не інакше як пані. Вона померла від простуди, яку підхопила, зайшовши в холодну воду босими ногами, аби випрати білизну», – продовжує Олександр Свіца.

Про життя дідуся Якова й бабусі Дарії в роки Другої світової війни він розповідає наступне: «У 1939 р. народилася моя мама Катерина. Згодом дідуся Якова призвали на радянсько-фінську війну. Пізніше в родині народилися ще син і дочка. На німецько-радянську війну дідуся вже не призвали. Він був чудовим знавцем техніки і міг на слух визначити деталь, яку потрібно було відремонтувати. Зважаючи на це, отримав броню й працював у колгоспі. Під час німецької окупації переховувався в лісі, щоб не допомагати німцям, які шукали фахівця для ремонту техніки. Приходив додому, коли їх у селі не було. Бабуся Дарія розповідала, що німці були дисциплінованими й нічого поганого місцевому населенню не робили. Часом просили зготувати їжу із продуктів, які самі же приносили. Після війни дідуся Яків і бабуся Дарія працювали в колгоспі у Жидівцях, які тієї вже перейменували на Жовтневе».

1

2

cach, które wówczas już przemianowano na Żowtnewe.

W Łucku

«Dziadek Jakub miał brata, Pawła Kozika, który studiował historię w Kijowie. Po wojnie pracował w Łuckim Państwowym Instytucie Pedagogicznym im. Łesi Ukrainki na Wydziale Historyczno-Filologicznym. Przez pewien czas był kierownikiem katedry historii. Specjalizował się w historii świata starożytnego. W latach 50. mama przyjechała do Łucka i wstąpiła na Wydział Historyczno-Filologiczny. W tamtych czasach trudno było wyrwać się ze wsi do miasta na naukę. Po studiach mama pracowała w szkole w Zaturcach (*dzisiaj rejon włodzimierski obwodu wołyńskiego* – aut.), a także w Humaniu w obwodzie czerkaskim.

Moi rodzice, Kateryna i Anton, poznali się na imprezie tanecznej w Budynku Oficerów jeszcze podczas studiów w Łucku. W 1963 r. pobrali się i tu zostali. W następnym roku urodziłem się ja, a w 1970 r. – mój młodszy brat Albert.

Ojciec przez całe życie pracował w fabryce samochodów. Po zakończeniu urlopu macierzyńskiego z powodu braku miejsc w szkołach mama zaczęła pracować w przedszkolach. Zakończyła karierę jako kierowniczka jednego z łuckich przedszkoli. Teraz ma 83 lata» – mówi pan Aleksander.

Po ukończeniu szkoły nasz rozmówca studiował w Łuckim Technikum Handlu Radzieckiego (*dziś Zawodowy Koledż Technologii, Biznesu i Prawa Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki* – aut.). Przez pewien czas pracował w branży handlowej. Później uczył się zawodu kierowcy, pracował w fabryce samochodów jako kierowca i ślusarz: «Chciałem pójść na studia. Lubiłem prawo, ale w Ukrainie trudno było dostać się na studia prawnicze. Z takim zamiarem udałem się do Woroneża, gdzie studiowałem przez cztery lata dziennie. Ukończyłem studia już zaocznie, ponieważ wróciłem do Łucka do stałego miejsca zamieszkania».

«Po pierwszym roku studiów przyjechałem do Łucka i udało mi się z przyjaciółmi na wypoczynek w Karpaty. Tam w sanatorium poznałem swoją przyszłą żonę Oksanę, która pochodziła z Mukaczewa. W 1990 r. wzięliśmy ślub, a w 1991 r. urodził się nasz syn Stanisław» – wspomina Aleksander Świca.

W latach 90. pan Aleksander pracował jako komornik sądowy w Kiwreckim Rejonowym Sądzie Ludowym, był konsultantem ds. sądownictwa w Wydziale Sprawiedliwości Wołyńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego, a także próbował swoich sił w budownictwie mieszkaniowym. W związku z kryzysem ekonomicznym, problemami zdrowotnymi i rozwodem przeżył kilka bardzo trudnych lat w swoim życiu. W tym okresie stał się zwolennikiem nurtu charyzmatycznego w protestantyzmie. Później jego życie stopniowo się poprawiło. Poświęcił się synowi, który wrócił z Zakarpacia do Łucka, a następnie dostał się na studia w Polsce. Podobnie jak ojciec, jest prawnikiem z wykształcenia.

W stowarzyszeniu wiedza się przydała

«W 1998 r. rozpocząłem pracę jako prawnik w fabryce pieczywa. Do 2010 r. prowadziłem także prywatną praktykę prawniczą. Potem zostawiłem ten zawód, bo trudno było mi patrzeć na procesy korupcyjne, które wówczas miały miejsce w sądownictwie» – mówi pan Aleksander.

W 1999 r. został członkiem Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu: «Moja znajomość prawa się przydała. Cieszę się, że jestem tu potrzebny. Nasza organizacja jest związkiem stowarzyszeń, z którego potem na skutek różnych okoliczności wyrastały inne organizacje. Dziś mamy oddziały w Beresteczku, Horochowie, Lubieszowie, Manewiczach i Kiwercach».

W SKP im. Ewy Felińskiej Aleksander Świca pełni wiele funkcji. Od ponad 10 lat jest dyrektorem działającej przy Stowarzyszeniu szkoły sobotnio-niedzielnej. Jest także przewodniczącym komisji rewizyjnej, członkiem rady Stowarzyszenia, prezesem działającego przy nim Koła Sybiraków, wykonuje także wiele prac organizacyjnych. Od 2009 r., kiedy przy SKP zaczęto wydawać dwutygodnik «Monitor Wołyński», odpowiada za kolportaż gazety – to dzięki niemu gazeta dociera do czytelników w różnych regionach Ukrainy.

Tekst powstał w ramach projektu «Rodzinne historie Polaków z obwodu wołyńskiego, rówieńskiego i tarnopolskiego».

Serhij Hładyszuk

Na zdjęciach z rodzinnego archiwum Aleksandra Świcy: 1. Aleksander Świca. 2. Dziadek Zygmun, babcia Maria i córka Anna. Kazachstan, okres powojenny. 3. Zygmun Świca z żoną Marią, córkami (od lewej) Anną, Teofanią i Haliną oraz synami Antonem i Józefem. Okres powojenny. 4. Dziadek Zygmun z córkami na Krymie. 5. Bracia Józef i Anton Świca.

3

4

5

У Луцьку

«У дідуся Якова був брат Павло Зотович Козік, який навчався в Києві на історика. Після війни він працював в Луцькому державному педагогічному інституті імені Лесі Українки на історико-філологічному факультеті. Певний час був завідувачем кафедри історії. Спеціалізувався на історії стародавнього світу. У 1950-х рр. моя мама приїхала до Луцька, вступила на історико-філологічний факультет інституту. Тоді було складно вирватися із села на навчання в місто. Після здобуття освіти вона працювала в школі в Затурцях (*сьогодні у Володимирському районі Волинської області*, – авт.), а також в Умані Черкаської області.

Мої батьки, Катерина й Антон, познайомилися на танцях у Будинку офіцерів ще під час навчання в Луцьку. В 1963 р. вони одружилися, лишилися тут жити. Наступного року народився я, а в 1970 р. – мій менший брат Альберт.

Батько все життя працював на автозаводі. Мама після виходу з декретної відпустки через відсутність вакансій у школах пішла працювати в дошкільні заклади. Закінчувала свій трудовий шлях завідувачкою одного з дитячих садків Луцька. Зараз їй 83 роки», – каже Олександр Антонович.

Сам він після закінчення школи навчався в Луцькому технікумі радянської торгівлі (*сьогодні Фаховий коледж технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки*, – авт.). Певний час працював у торгівлі. Згодом навчався на водія, працював на автозаводі водієм і слюсарем: «Я хотів далі навчатися. Мені подобалася юриспруденція, а в Україні було складно вступити в університет на юридичний факультет. Зважаючи на це, я поїхав у Воронеж, де чотири роки вчився на стаціонарній формі, а завершував навчання вже на заочному відділенні, оскільки повернувся до Луцька на постійне місце проживання».

«Після першого курсу університету я приїхав до Луцька, і ми з друзями вирушили на відпочинок у Карпати. Там у санаторії я познайомився зі своєю майбутньою дружиною Оксаною, яка походила з Мукачєвого. В 1990 р. ми одружилися, а в 1991 р. у нас народився син Станіслав», – згадує Олександр Свіца.

У 1990-х рр. він працював судовим виконавцем у Ківерцівському районному народному суді, був консультантом із судової роботи в управлінні юстиції облвиконкому, спробував себе також у житловому будівництві. Через економічну кризу, проблеми зі здоров'ям, розлучення з дружиною пережив кілька дуже складних років. У цей період став прихильником харизматичного напрямку у протестантстві. Згодом усе поступово налагодилося. Присвятив себе сину, який повернувся із Закарпаття до Луцька, а потім вступив до університету в Польщі. Як і батько, він юрист за фахом.

«У товаристві згодилися мої знання»

«У 1998 р. я почав працювати юристом на хлібозаводі. До 2010 р. займався також приватною практикою. Перестав працювати в цій сфері, оскільки стало бридко дивитися на корупційні процеси, які відбувалися в судовій системі в той час», – каже Олександр Свіца.

У 1999 р. він став членом Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської: «Тут згодилися мої знання з юриспруденції. Радий, що можу прислужитися. Наша організація – це об'єднання, із якого потім у силу різних обставин повставали інші організації. Сьогодні ми маємо відділення в Берестечку, Горохові, Любешеві, Маневичах і Ківерцях».

У ТПК імені Еви Фелінської Олександр Свіца виконує багато функцій. Понад 10 років він директор суботньо-недільної школи при товаристві. Також він голова ревізійної комісії, член ради товариства, голова «Кола сибіряків», що діє при ньому. Виконує багато організаційної роботи. Із 2009 р., коли при ТПК почали видавати двотижневик «Волинський монітор», він відповідає за розповсюдження газети – саме завдяки йому вона потрапляє до читачів у різних регіонах України.

Текст написано в рамках проекту «Родинні історії поляків із Волинської, Рівненської і Тернопільської областей».

Сергій Гладішук

На фото з родинного архіву Олександра Свіци: 1. Олександр Свіца. 2. Дідусь Сигізмунд, бабуся Марія та дочка Анна. Казахстан, повоєнний період. 3. Сигізмунд Свіца з дружиною Марією, дочками (зліва направо) Анною, Фефанією і Галиною та синами Антоном і Йосипом. Повоєнний період. 4. Дідусь Сигізмунд із дочками в Криму. 5. Брати Йосип та Антон Свіци.

Ocaleni od zapomnienia: Jan Adamski

Повернуті із забуття: Ян Адамський

W czasie opracowania tej sprawy karnej nie opuszczało mnie uczucie, że już o tym pisałam i ta historia już pojawiła się w naszej rubryce. W pierwszej chwili wydawało mi się, że po raz drugi podjęłam się sprawy policjanta, o której już pisaliśmy na łamach gazety. Dwukrotnie sprawdziłam i w końcu zrozumiałam, o co chodzi.

W październiku 2021 r. na łamach «Monitora Wołyńskiego» opowiadaliśmy o Janie Turczyźnie, policjancie z Antopola w powiecie rówieńskim. Wtedy zadałam retoryczne pytanie: Czy da się aresztować osobę, która już została aresztowana? Akta sprawy karnej na to odpowiadały: absurdalne władze podejmują absurdalne działania.

Teraz po raz drugi natrafiłam na podobną historię związaną z kolegą Jana Turczyzna – starszym policjantem Janem Adamskim.

Jan Adamski urodził się 13 grudnia 1898 r. we wsi Szczonów w powiecie jarocińskim (obecnie województwo wielkopolskie). Nie posiadamy informacji o jego rodzicach. Z akt śledztwa wiadomo, że Jan miał dwóch braci: Franciszka (45 lat; tutaj i dalej wiek krewnych jest podawany według stanu na 1939 r.) i Wincentego (36 lat). Obaj przed wojną mieszkali w Jabłonowie Pomorskim (obecnie miasto województwa kujawsko-pomorskiego) i zajmowali się rolnictwem.

Bohater tego tekstu skończył cztery klasy szkoły wiejskiej oraz szkołę policjantów. W 1916 r. został zmobilizowany do wojska niemieckiego. Trafił do niewoli francuskiej, gdzie przebywał do 1919 r. Po powrocie z niewoli zaciągnął się do Wojska Polskiego, w szeregach którego uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Po leczeniu choroby, na którą Adamski zapadł podczas pobytu w Płoskirowie, został skierowany do Przemyśla. Po wyzdrowieniu pozostał tam na służbie do 1921 r.

Po demobilizacji w 1921 r. Jan Adamski wstąpił do polskiej Policji Państwowej. W 1932 r. awansował do stopnia starszego policjanta. Za wieloletnią służbę w policji dwukrotnie był wyróżniany jubileuszowymi medalami.

Dokładnie nie wiemy, kiedy Adamski został skierowany na posterunek policji w Antopolu w województwie wołyńskim. Tutaj mieszkał razem z żoną Wierą (32 lata). Małżeństwo posiadało 6 ha roli odziedziczonych przez Wierę.

Jan Adamski został aresztowany 18 września 1939 r. Jednak, podobnie jak w przypadku wyżej wymienionego Jana Turczyzna, dochodzenie w jego sprawie rozpoczęło się w grudniu 1939 r. Dopiero 17 grudnia, kiedy Adamski już przez trzy miesiące przebywał w więzieniu NKWD, wydano nakaz jego aresztowania. Następnego dnia radziecki funkcjonariusz wypełnił ankietę aresztowanego. Widnieje w niej data zatrzymania, do którego doszło trzy miesiące wcześniej.

18 grudnia 1939 r. odbyło się pierwsze i jedyne przesłuchanie Jana Adamskiego, w trakcie którego padły standardowe dla tej kategorii więźniów pytania. Aresztant przyznał się do wszystkich stawianych mu przez NKWD zarzutów o «przestępstwa»: że służył w policji przez 18 lat, walczył z ruchem rewolucyjnym i wykonywał rozkazy przełożonych.

W czasie sporządzenia aktu oskarżenia z dnia 24 grudnia 1939 r. Jan Adamski przebywał w rówieńskim więzieniu NKWD. Przypomnijmy, że jego kolega w tym samym czasie był więźniem Starobielskiego Obozu NKWD.

Na mocy decyzji Kolegium Specjalnego NKWD ZSRR z dnia 7 kwietnia 1941 r. Jan Adamski został oskarżony o «aktywną działalność przeciw ruchowi rewolucyjnemu» i skazany na pięć lat poprawczych obozów pracy z odliczaniem terminu kary od dnia 18 grudnia 1939 r., czyli trzech miesięcy pobytu w rówieńskim więzieniu nikt mu nie zaliczył.

Jan Adamski był więźniem obozu «Siewwostlag». Według postanowienia Prokuratury Obwodu Rówieńskiego z dnia 21 czerwca 1989 r. został uniewinniony.

Dalsze losy bohatera tego tekstu nie są nam znane.

Tetiana Samsoniuk, doktor nauk historycznych

P.S.: Materiały rubryki zostały opracowane przez doktora nauk historycznych Tetianę Samsoniuk na podstawie akt radzieckich organów ścigania przechowywanych w Państwowym Archiwum Obwodu Rówieńskiego, w zbiorach Zarządu KGB USRR w Obwodzie Rówieńskim oraz w Archiwum Zarządu SBU. Będziemy wdzięczni, jeżeli odezwą się Czytelniczki, krewni lub bliscy bohaterów naszej rubryki, którzy posiadają o nich dodatkowe informacje.

Під час опрацювання цієї кримінальної справи мене не полишало відчуття, що я про це писала, що такий сюжет уже був у нашій рубриці. Спершу подумала, що вдруге взяла справу поліціанта, про якого давніше йшлося на сторінках газети. Двічі перевірила й нарешті зрозуміла, в чому річ.

Handwritten document in Russian, likely a police report or indictment, dated 1939. It contains names like "Адамский Иван Николаевич" and "Адамский Иван Николаевич" and mentions "Ровенский Уездный Отдел УНКВД". There are several handwritten signatures and dates, including "18/12/39" and "19/10/2023".

Printed document titled "Выписка из протокола № 39" (Excerpt from protocol No. 39) dated 7 April 1941. It is from the "Особого Сопещения при Народном Комиссаре Внутренних Дел СССР" (Special Meeting at the People's Commissar of Internal Affairs of the USSR). The document discusses the case of "АДАМСКОГО Ивана Николаевича" (Adamski Ivan Nikolaevich) and mentions his arrest on 18 December 1939. It includes a signature "Укр-Селвостлаг" and a date "19/10/2023".

У жовтні 2021 р. на сторінках «Волинського монітора» я розповідала про Яна Турczyна, поліціанта з Антополя Рівненського повіту. Тоді я ставила риторичне запитання: чи можна аresztувати людину, яка вже перебуває у в'язниці? І документи кримінальної справи дали відповідь: абсурдній владі притаманні абсурдні дії.

Нині вдруге зіткнулася з аналогічним сюжетом, який трапився з колегою Яна Турczyна – старшим поліціантом Яном Адамським.

Ян Адамський народився 13 грудня 1898 р. в селі Щонув Яроцінського повіту (нині Великопольське воєводство). Відомості про його батьків відсутні. Зі справи відомо, що Ян мав двох братів: Францішека (45 років; тут і далі вік родичів подано станом на 1939 р.) та Вінцента (36 років). Обоє перед війною жили в Яблонові Поморському (нині місто в Куявсько-Поморському воєводстві), займалися сільським господарством.

Герой цього тексту закінчив чотири класи сільської школи та школу поліціантів. Із 1916 р. проходив службу в німецькій армії. Потрапив у французький полон, де перебував до 1919 р. Після повернення з полону вступив на службу до Війська Польського, в складі якого брав участь у радянсько-польській війні. Для лікування хвороби, яку Адамський підхопив у Проскурові, його направили до Перемишля. Після одужання він залишився тут служити до 1921 р.

Після демобілізації 1921 р. Ян Адамський вступив на службу до польської державної поліції. 1932 р. отримав звання старшого поліціанта. За багаторічну безперервну службу в поліції його двічі нагороджували ювілейними медалями.

Достеменно невідомо, коли саме Ян отримав призначення на постерунок поліції в Антополі Волинського воєводства. Тут він мешкав разом із дружиною Вірою (32 роки). Подружжя володіло земельним наділом площею 6 га, який Вірі дістався у спадок.

Яна Адамського аresztували 18 вересня 1939 р. Але, як і у випадку зі згаданим вище Яном Турczyном, провадження в його справі розпочалося у грудні 1939 р. Лише 17 грудня, коли Адамський уже три місяці перебував у в'язниці НКВС, було видано ордер на його арешт. Наступного дня радянський функціонер оформив анкету затриманого. У ній чітко зазначено дату арешту, який відбувся рівно на три місяці раніше.

18 грудня 1939 р. відбувся перший і єдиний допит Яна Адамського зі стандартним, як для цієї категорії в'язнів, переліком запитань. Тоді ж він визнав себе винним у всіх інкримінованих йому «злочинах»: службі в поліції впродовж 18 років, боротьбі з революційною діяльністю, виконанні наказів керівництва.

На момент оформлення обвинувального висновку 24 грудня 1939 р. Ян Адамський перебував у Рівненській в'язниці НКВС. Нагадаємо, що його колега в цей час був у Старобільському таборі НКВС.

Постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 7 квітня 1941 р. за «активну боротьбу проти революційного руху» Яна Адамського засуджено до п'яти років виправно-трудова таборів, рахуючи термін покарання з 18 грудня 1939 р., тобто три місяці перебування в Рівненській в'язниці йому не зарахували.

Термін покарання Ян Адамський відбував у таборі «Севвостлаг». Заключенням прокуратури Рівненської області від 21 червня 1989 р. його реабілітували.

Подальша доля героя цього тексту нам не відома.

Тетяна Самсонюк, кандидатка історичних наук

P.S.: Матеріали рубрики кандидатка історичних наук Тетяна Самсонюк опрацює за архівно-слідчими справами, що зберігаються у фонді «Управління КДБ УРСР по Рівненській області (1919–1957 рр.)» ДАРО та Архіві управління СБУ. Будемо вдячні, якщо відгукнуться родичі героїв рубрики або ті наші читачі, які володіють детальнішою інформацією про них.

Воłyński tłumacz o imieniu Dniepr

Волинський перекладач з іменем Дніпра

Wieś Dermań w obwodzie rówieńskim ma długą i bogatą historię. Wśród znanych postaci związanych z tą miejscowością szczególne miejsce zajmują dwaj rodowici Dermańczanie – Ułas Samczuk i Borys Ten, którego 40. rocznica śmierci przypada 12 marca.

Obaj zajmowali się literaturą, ale Borys Ten stał się bardziej znany w dziedzinie tłumaczeń poetyckich. Dzięki jego talentowi po ukraińsku zaistniały poezje pisane w znacznej liczbie obcych języków. Prawdziwe imię i nazwisko tłumacza brzmi Mikołaj Chomiczewski, ale bardziej znany jest pod pseudonimem, który pochodzi od starożytnej greckiej nazwy Dniepru – Borysten.

Mikołaj Chomiczewski urodził się 9 grudnia 1897 r. w Dermaniu, w rodzinie prawosławnego księdza Bazylego Chomiczewskiego i nauczycielki szkoły parafialnej Wiry Iwanickiej. Dziadek Mikołaja Dormidont i pradziadek Antoni także byli kapłanami. Jak później napisał nasz bohater, urodził się w atmosferze lingwistyki porównawczej: «Środowisko domowe i wiejskie było ukraińskie, w szkole gruntownie uczyłem się języka rosyjskiego, łaciny i greki. Jeden z moich wujków wyemigrował do Francji, skąd wrócił jako nauczyciel francuskiego i został moim prywatnym wykładowcą. Drugi wujek nie znalazł szczęścia w Ameryce i wrócił przed I wojną światową z rodziną, której głównym językiem był angielski, i to też jest związane z moją bezpośrednią szkołą tłumaczenia. Nauczyciel matematyki był Niemcem, pomógł opanować język Schillera i Goethego. W domu obok mieszkała polska rodzina, sąsiednia wieś była czeska. Wziąłem więc całą gamę języków z dzieciństwa, że tak powiem, w naturalnym brzmieniu».

W sumie tłumacz znał języki: ukraiński, starogrecki, łacina, polski, francuski, niemiecki, angielski, czeski i rosyjski.

Po ukończeniu szkoły w Dermaniu Mikołaj Chomiczewski poszedł w ślady ojca. Uczył się w Studium Duchownym w Klewaniu, następnie, gdy rodzina uciekając przed I wojną światową przeniosła się w 1914 r. do Żytomierza, w Wołyńskim Seminarium Duchownym. Po włączeniu miasta do sowieckiej Ukrainy wstąpił do Wołyńskiego Instytutu Oświaty Publicznej, który ukończył wśród pierwszych absolwentów tej uczelni w 1922 r.

W 1923 r. Mikołaj Chomiczewski został wyświęcony na kapłana przez metropolitę Wasyla Lipkowskiego, założyciela Ukraińskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (UAKP). Ojciec Mikołaj służył w stołecznym Sofijskim Soborze, cerkwi Piotra i Pawła na Padole w Kijowie, następnie założył parafię UAKP w Żytomierzu. Jednocześnie z pracą duszpasterską łączył pisanie wierszy i tłumaczenie. Właśnie wtedy przyjął swój pseudonim.

W sierpniu 1929 r. w ramach niszczenia cerkwi ukraińskiej i tworzenia podporządkowanego bolszewikom zjednoczonego Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego ojciec Mikołaj został aresztowany. 4 lutego 1930 r. trybunał przy kolegium OGPU skazał go na 10 lat poprawczych obozów pracy. Można z pewną ironią stwierdzić, że Mikołaj Chomiczewski miał szczęście, ponieważ w czasie Wielkiego Terroru 1937–1938 nie zapadłby tak «łagodny» wyrok i zostałby zabity, jak większość aresztowanych w tych strasznych latach.

Wyrok odbywał na Dalekim Wschodzie, w Dałagu. Przez pewien czas pracował jako korespondent w gazecie obozowej, zorganizował chór więźniów. W 1936 r. Mikołaj Chomiczewski został zwolniony przed terminem jako «przodownik pracy». W obozie ożenił się z Apolinarią Kowalczyk, która porzuciła dla niego męża, zrezygnowała z kariery śpiewaczki operowej i przeniosła się do Władawostok. W ten sposób sam utracił prawo do posługi duszpasterskiej. Na Dalekim Wschodzie małżeństwu urodził się jedyny syn Wasylko.

Po uwolnieniu Mikołaj Chomiczewski wrócił na Ukrainę, ale wkrótce przeniósł się do Kalinina w Rosji, gdzie dostał pracę jako metodyk w tamtejszym Domu Sztuki Ludowej. Represje stalinowskie w Rosji nie były tak masowe jak w innych republikach ZSRR, a tam szanse na przeżycie były znacznie większe.

W 1941 r. został zmobilizowany na front, a kilka miesięcy później trafił do niewoli. Po pewnym czasie został przeniesiony do obozu w Langebielau (obecnie Bielawa w województwie dolnoślą-

Село Дермань на Рівненщині має древню та багату історію. Серед низки славетних постатей, пов'язаних із цим населеним пунктом, особливе місце займають двоє уродженців Дерманя: Улас Самчук і Борис Тен. 40-ва річниця смерті останнього припала на 12 березня.

skim), gdzie przebywał niemal do końca II wojny światowej. Po niemieckim łagrze Chomiczewskiego ponownie wysłano do łagru sowieckiego, tym razem do obozu filtracyjnego. Ostatecznie Mikołaj Chomiczewski osiadł w Żytomierzu, gdzie pracował jako nauczyciel i tłumacz aż do śmierci 12 marca 1983 r.

Głównym osiągnięciem Borysa Tena jako tłumacza były Homerowe «Iliada» i «Odyseja», którym pisarz poświęcił ponad 30 lat swojego życia. Ale nie tylko przetłumaczone przez niego starożytne greckie wiersze i dramaty weszły do skarbicy klasyków ukraińskiej literatury tłumaczonej: po ukraińsku zabrzmiły dzieła Szekspira i Schillera, wiele romansów i numerów z oper światowych, wiersze wielu poetów różnych narodów.

Szczególne miejsce w twórczości mistrza zajmowała literatura polska. Pierwszym dużym przekładem Borysa Tena był dramat Jerzego Żuławskiego «Ijola». Przetłumaczył także dramaty «Lilla Weneda» i «Balladyna» Juliusza Słowackiego, poezje Adama Mickiewicza, m.in. cykl «Sonety krymskie».

Z Polską związane jest także otrzymanie przez Borysa Tena Nagrody im. Maksyma Rylskiego, przyznawanej za najwyższe osiągnięcia w dziedzinie ukraińskiego przekładu utworów literatury światowej. I to nie tylko dlatego, że klasyk literatury ukraińskiej Maksym Rylski jest polskiego pochodzenia.

Niedawno czołowa pracowniczka naukowa Żytomierskiego Obwodowego Muzeum Literatury, Nadija Masłowa, ujawniła ciekawy fakt z biografii Borysa Tena. Ze względu na nieproletariackie pochodzenie i splamioną obozami biografię, mistrz nie cieszył się przez długi czas uznaniem państwa, a jego przekłady przez kilka lat leżały w szufladach. Pierwszą oficjalną nagrodą dla Borysa Tena była polska odznaka «Zasłużony Działacz Kultury», którą osobiście wręczył tłumaczowi Konsul Generalny RP w Kijowie Leon Tomaszewski. Polski dyplomata wywołał niemałe zamieszanie, przyjeżdżając do Żytomierza bez powiadomienia miejscowego obwodowego komitetu Partii Komunistycznej. A w następnym roku Borys Ten, który miał już ponad osiemdziesiątkę, wreszcie otrzymał Nagrodę im. Rylskiego. Być może to właśnie ta wizyta skłoniła sowieckich urzędników do uczczenia osiągnięć mistrza?

P. S. Dodać należy, że Borys Ten przekonywał, że Dermań (podobnie jak Klewań, Stepań, Swiatoszyn, Jemilczyn) jest w języku ukraińskim rzeczownikiem rodzaju męskiego. Językoznawca używał tych nazw właśnie w wersji męskiej, uznając użycie w rodzaju żeńskim za kolonialny wpływ dominującego języka rosyjskiego.

Anatol Olich
Fot.: Tamara Neczyporuk, kierownik Muzeum Literacko-Memorialnego Borysa Tena w Liceum Dermańskim

Na zdjęciu: Ekspozycja Muzeum Literacko-Memorialnego Borysa Tena w Liceum Dermańskim

pід час Великого терору 1937–1938 рр. такого м'якого вироку не було би і він загинув би, як більшість затриманих у ті страшні роки.

Покарання відбував на Далекому Сході, у «Дальлагу». Працював, зокрема, кореспондентом у табірній газеті, організував хор в'язнів. У 1936 р. Миколу Хомичевського достроково звільнили як «ударника праці». В таборі він одружився з Аполінарією Ковальчук, яка заради нього покинула чоловіка, відмовилася від кар'єри оперної співачки й переїхала у Владивосток. Сам же він таким чином утратив право священнослужіння. В ув'язненні в подружжя народився єдиний син Василько.

Після звільнення Микола Хомичевський повернувся в Україну, проте невдовзі перебрався до російського Калініна, де влаштувався методистом при місцевому Будинку народної творчості. Сталінські репресії в Росії не були такими масовими, як у національних республіках СРСР, і там шанси вижити були набагато вищі.

У 1941 р. його мобілізували на фронт, а через кілька місяців він потрапив у полон. За деякий час його перевели до табору в Лянґебіляу (зараз Белява в Нижньосілезькому воєводстві), де перебував майже до кінця Другої світової війни. Після німецького полону Хомичевський знову потрапив у радянський табір, цього разу у фільтраційний. Урешті Микола Хомичевський поселився в Житомирі, де й працював на викладацькій і перекладацькій ниві до смерті 12 березня 1983 р.

Головним здобутком перекладача Бориса Тена стали гомерівські «Іліада» та «Одіссея», яким літератор присвятив понад 30 років життя. Але не тільки перекладені ним давньогрецькі поеми та драми увійшли до фонду класики української перекладної літератури: українською зазвучали твори Шекспіра і Шиллера, багато романсів та номерів зі світових опер, віршів численних поетів різних народів.

Польська література та Польща займали особливе місце в творчості майстра. Першим великим перекладом Бориса Тена стала драма Єжи Жулавського «Ійола». Переклав він теж «Ліллю Венеду» та «Балладину» Юліуса Словацького, поезії Адама Міцкевича, зокрема цикл «Кримських сонетів».

Із Польщею пов'язане отримання Борисом Теном премії Максима Рильського, яку присуджують за найвищі досягнення в галузі перекладу українською мовою світової літератури. І не тільки тому, що класик української літератури Максим Рильський має польське походження.

Нещодавно провідна наукова співробітниця Житомирського обласного літературного музею Надія Маслова оприлюднила цікавий факт із біографії Бориса Тена. Через непролетарське походження та запламовану таборами біографію державне визнання оминало своєю увагою майстра перекладу, а його роботи по кілька років лежали в шухлядах. Першою офіційною відзнакою для Бориса Тена став знак «Заслужений працівник культури», який перекладачеві особисто вручив Генеральний консул Республіки Польща в Києві Леон Томашевський. Польський дипломат наробив чимало переполоху, приїхавши до Житомира, не попередивши місцевий обласний компартійний комітет. І вже наступного року Борис Тену, якому пішов дев'ятий десяток, вручили премію Рильського. Можливо, саме цей приїзд спонукав радянських чиновників нарешті відзначити здобутки майстра?

P. S.: Борис Тен обстоював твердження, що Дермань (як і Клевань, Степань, Святошин, Ємільчин) – іменик чоловічого роду. Мовознавець вживав ці назви саме в чоловічому варіанті, вважаючи вживання в жіночому роді колоніальними впливами панівної російської мови.

Анатолій Оlich
Фото: Тамара Леонтівна Нечипорук, керівниця Літературно-меморіального музею Бориса Тена в Дерманському ліцеї

На фото: Експозиція Літературно-меморіального музею Бориса Тена в Дерманському ліцеї.

Ukraińscy i polscy etnografowie spotkali się w Łucku

Українські й польські етнографи зустрілися в Луцьку

Konferencja inauguracyjna projektu «Wspólne dziedzictwo kulturowe: odrodzenie folkloru na pograniczu polsko-ukraińskim» zgromadziła w Pałacu Kultury miasta Łucka ekspertów z zakresu folklorystyki ukraińskiej i polskiej.

Стартова конференція проекту «Спільна культурна спадщина: відродження фольклору на українсько-польському прикордонні» збила в Палаці культури міста Луцька експертів із досліджень українського й польського фольклору.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele Wołyńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej, Konsulatu Generalnego RP w Łucku, Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020, Rady Miasta Łucka oraz przedstawiciele beneficjentów projektu.

Realizacja projektu «Wspólne dziedzictwo kulturowe: odrodzenie folkloru na pograniczu polsko-ukraińskim» odbywa się w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Wdraża go Wydział Kultury Rady Miasta Łucka, Łucka Szkoła Muzyczna nr 1 im. Fryderyka Chopina oraz szkoła w Woli Uhruskiej w województwie lubelskim.

Projekt wystartował 1 lutego i potrwa do 31 lipca 2023 r. Obejmuje swoim zasięgiem obwód wołyński i województwo lubelskie i ma na celu zachowanie i promocję unikalnego dziedzictwa kulturowego regionu.

W jego ramach pięcioro ekspertów ze strony polskiej i pięcioro ze strony ukraińskiej już prowadzi badania folklorystyczne. Wyniki zaprezentują w publikacji, która ukaże się w formie papierowej i elektronicznej w trzech językach: ukraińskim, polskim i angielskim. O swoich badaniach opowiadali także na konferencji w Łucku.

Jak poinformowała koordynatorka projektu Kateryna Nahirska, w jego ramach, poza wymienioną wyżej publikacją, opracowane zostaną oznakowane szlaki turystyczne oraz mapa turystyczna dziedzictwa folklorystycznego po obu stronach granicy. Zaplanowane są też letnie warsztaty w Woli Uhruskiej dla uzdolnionych dzieci z Łucka oraz transgraniczny festiwal folklorystyczny, stworzenie dwóch filmów o projekcie oraz innych produktów promocyjnych.

«Komplet materiałów będzie dostępny dla nauczycieli szkół plastycznych, zespołów folklorystycznych, osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz dla wszystkich zainteresowanych. Projekt ma na celu zachowanie, odtworzenie, badanie, utrwalanie i przekazywanie następnym pokoleniom unikalnego dziedzictwa kulturowego regionu przygranicznego» – stwierdziła Tetiana Hnatiw, kierowniczka Wydziału Kultury Rady Miasta Łucka.

W komentarzu dla redakcji «Monitora Wołyńskiego» Tetiana Hnatiw powiedziała, że przygotowania do realizacji projektu rozpoczęły się jesz-

cze przed pełnoskalową inwazją Rosji na Ukrainę. Pandemia, a następnie rosyjska agresja opóźniły jej rozpoczęcie i wymusiły dostosowanie planowanych działań do nowych warunków. Zapytana, czy w zaplanowanej publikacji ukaże się opracowanie porównujące podobieństwa i różnice w folklorze pogranicza obu narodów, zaznaczyła: «Przed każdym ekspertem postawiono zadanie przeprowadzenia badania w tym właśnie kontekście. Dlatego też w tych materiałach, które pojawią się jako rezultat projektu, obowiązkowo zostanie poruszony ten temat».

Tekst i zdjęcie: Natalia Denysiuk

Zachód пройшов за участі представників Волинської обласної військової адміністрації, Генерального консульства РП у Луцьку, Спільного технічного секретаріату Програми Польща-Білорусь-Україна 2014-2020, Луцької міської ради та представників бенефіціарів проекту.

Realizacja projektu «Спільна культурна спадщина: відродження фольклору українсько-польського прикордоння» відбувається в рамках Програми трансграничного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020. Його втілюють у життя департамент культури Луцької міської ради, Луцька музична школа № 1 імені Фридерика Шопена та школа у Волі Ухруській Люблінського воєводства.

Projekt startował 1 lutego i trwać będzie do 31 lipca 2023 r. Ono obejmie województwo ob-

laskie i Lublińskie województwo i ma na metę zбереження унікальної культурної спадщини регіону та її промоцію.

У його рамках п'ятеро експертів із польської сторони та п'ятеро з української вже працюють над дослідженням фольклору. Результати вони представляють у збірнику, який вийде в паперовому та електронному форматах трьома мовами: українською, польською та англійською. Про свої дослідження фольклору вони розповіли також на конференції в Луцьку.

За словами Катерини Нагірської, координаторки проекту, у його рамках, окрім публікації альбому зібраної фольклорної спадщини, розроблять марковані туристичні шляхи та туристичну мапу фольклорної спадщини з обох боків кордону, проведуть у Волі Ухруській літню мистецьку етношколу для обдарованих дітей із Луцька та трансграничний етнофестиваль, створять два відеоролики про проект та іншу промоційну продукцію.

«Усі матеріали будуть доступні для викладачів мистецьких навчальних закладів, фольклорних колективів, тих, хто працює з дітьми і молоддю, та для всіх охочих. Проект спрямований на те, щоби зберегти, відтворити, дослідити, зафіксувати й передати наступним поколінням унікальну культурну спадщину прикордоння», – зазначила Tetiana Hnatiw, директорка департаменту культури Луцької міської ради.

У коментарі редакції «Волинського монітора» Tetiana Hnatiw розповіла, що підготовка до реалізації проекту розпочалася ще до повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Пандемія, а потім російська агресія відтермінували його старт та змусили адаптувати задумані заходи до нових умов. На запитання про те, чи серед запланованих публікацій буде така, яка порівнюватиме подібне й відмінне у фольклорі прикордонних регіонів обох народів, вона зазначила: «Кожен експерт отримав завдання досліджувати саме в цьому контексті. Тож, у тих матеріалах, які будуть оприлюднені, ця тема буде обов'язково висвітлена».

Текст і фото: Наталя Денисюк

Polonijne szukanie pisanek

Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP zaprasza Polaków na całym świecie do udziału we wspólnym projekcie wielkanocnym.

Projekt polega na stworzeniu wspólnego wideo z przedstawicielami Polonii z różnych części świata. Motywem przewodnim tegorocznej akcji będzie polonijne szukanie pisanek, i to nie byle jakich – ogromnych pomników pisanek lub elementów architektury miejskiej, która takie olbrzymie jaja przypomina.

«Punktem wyjścia do wspólnej opowieści, będzie historia pomnika pisanek, znajdującego się w Argentynie. Pomnik ten, stał się symbolem jedności społeczności Polskiej oraz Ukraińskiej w Argentynie. Emigracja polska i ukraińska wspólnie stworzyły wielką pisanę, kiedy wyemigrowały 120 lat temu. Nadal tam żyją w doskonałej harmonii na południowoamerykańskiej ziemi. Każda ze społeczności ozdobiła po połowie pisanę. Pomnik znajduje się na skrzyżowaniu ulic «Ukraina» i «Polska» – pisze

Departament w zaproszeniu do udziału w projekcie.

Czas trwania akcji:
– od 15 marca do 3 kwietnia: zbieranie materiałów wideo (przesyłanie nagrań),
– po 3 kwietnia rozpocznie się montaż materiałów.

Do nagrań można dodać na końcu życzenia świąteczne z informacją z jakiej części świata pochodzą. Udział oraz przesłanie nagranych materiałów jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na ich publikację.

Organizatorzy proszą wysyłać materiały na adres e-mailowy: karolina.mularczyk@kprm.gov.pl lub arkadiusz.rynkowski@kprm.gov.pl; duże pliki filmowe – za pomocą serwisu wetransfer.com

Podróż gocką ścieżką

We Włodzimierzu odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa «Gocka ścieżka – wspólna podróż do przeszłości». Została ona zorganizowana przez Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej we Włodzimierzu oraz Gminę Hrubieszów. W wydarzeniu wzięło udział około dwudziestu historyków z Polski i Ukrainy.

Konferencja poświęcona historii Gotów, ich kulturze materialnej i duchowej odbyła się 9 marca w ramach projektu «Gocka ścieżka – wspólna przebudowa historyczna i wirtualna podróż do przeszłości», który otrzymał dofinansowanie z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Informuje o tym Rada Miejska we Włodzimierzu.

Projekt ma na celu m.in. doskonalenie bazy informacyjno-materialnej Muzeum Historycznego im. Jemieliana Dwernickiego we Włodzimierzu oraz Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie, zwiększenie liczby zwiedzających te instytucje oraz popularyzację wspólnej historii.

W jego ramach opracowano makietę Wioski Gotów, stronę internetową i wirtualny spacer po Wiosce Gotów w Masłomęczu, który umożliwił zapoznanie się z życiem Gotów mieszkających na współczesnym pograniczu ukraińsko-polskim.

Konferencja jest jednym z ostatnich etapów realizacji polsko-ukraińskiego projektu «Gocka ścieżka – wspólna przebudowa historyczna i wirtualna podróż do przeszłości», który rozpoczął się w lipcu 2021 r. Referaty naukowców dotyczyły okresu wędrówki ludów i badań historii Gotów na Wołyniu.

Organizatorzy opublikują zbiór prac naukowych uczestników konferencji, a także przygotowują film dokumentalny z komentarzami historyków. Plany obejmują przeprowadzenie wydarzenia kulturalno-edukacyjnego «Rodzinny weekend w muzeum» z zapoznaniem się z życiem Gotów poprzez kwesty, warsztaty, przegląd modeli 3D przedstawicieli starożytnego narodu i ich osad, a także oglądanie filmu animowanego «Gocka bajka».

Realizacja projektu «Gocka ścieżka – wspólna przebudowa historyczna i wirtualna podróż do przeszłości» ma zostać zakończona do 30 czerwca tego roku.

MW
Fot: Rada Miejska we Włodzimierzu

Konferencja, poświęcona historii gotów, ich materialnej i duchowej kulturze, przeszła 9 березня в рамках проекту «Готський шлях: спільна історична реконструкція та віртуальна подорож у минуле», який отримав фінансування Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020. Про це повідомляє Володимирська міська рада.

Проект має на меті, зокрема, вдосконалення інформаційної та матеріальної бази Історичного музею імені Омеляна Дверницького у Володимирі та Музею імені отця Станіслава Сташиця в Грубешеві, збільшення кількості відвідувачів цих установ та популяризацію спільної історії.

У його рамках розробили макет готського села, сайт та віртуальний тур «Селом готів» у Масломичах, який дає можливість ознайомитися з життям та побутом готів, що проживали на сучасному українсько-польському пограниччі.

Конференція – один з останніх етапів реалізації польсько-українського проекту «Готський шлях: спільна історична реконструкція та віртуальна подорож у минуле», який розпочався ще в липні 2021 р. Доповіді науковців були присвячені періоду переселення народів та дослідженню історії готів на Волині.

Організатори видадуть збірник наукових праць учасників конференції та підготують документальний фільм із коментарями істориків. У планах – проведення культурно-освітньої події «Сімейний вихідний у музеї» із зануренням у життя та побут готів через квести, майстер-класи, огляд 3D-моделей представників давнього народу та їхніх поселень, а також перегляд мультфільму «Готська казка».

Реалізація проекту «Готський шлях: спільна історична реконструкція та віртуальна подорож у минуле» повинна завершитися до 30 червня цього року.

ВМ
Фото: Володимирська міська рада

Подорож готським шляхом

У Володимирі відбулася міжнародна наукова конференція «Готський шлях: спільна історична подорож у минуле». Її організували виконавчий комітет Володимирської міської ради та гміна Грубешів. У заході взяли участь близько двох десятків істориків із Польщі та України.

Dzień Kobiet w Kowlu

W niedzielę, 12 marca, w Towarzystwie Kultury Polskiej w Kowlu zorganizowano obchody Międzynarodowego Dnia Kobiet.

Uczniowie szkoły działającej przy TKP na Kółku Polonijnym przygotowali pod opieką Ireny Herki i Tetiany Dworskiej występ specjalnie przeznaczony dla wszystkich pań, szczególnie dla siołek z Towarzystwa Kultury Polskiej.

W czasie trwania uroczystości zabrzmiały znane wiersze o kobietach i dla kobiet oraz polskie i ukraińskie piosenki wykonane przez uczniów.

Po występie młodzież szkolna przekazała członkiniom TKP paczki żywnościowe. Osobom, które z powodów zdrowotnych nie mogły przybyć na święto, paczki zostały dostarczone do domów.

Przekazane rzeczy są efektem pracy m.in. Magdaleny Skorupki, Ewy Wojtasiewicz, Jakuba Łukojki oraz Jakuba Trzusiły z Fundacji Rozwoju Gminy Brzeg Dolny realizującej zadanie «Pomoc Ukrainie». Do paczek dołączył się także emeryt Krzysztof Duda, członek Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów Komendy Miejskiej Policji w Mysłowicach.

W imieniu obdarowanych kobiet podziękowania złożyła Lilia Batura podkreślając, jak ważne są takie spotkania w czasie tak trudnym dla Ukrainy.

Wiesław Pisarski,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG
Zdjęcie udostępnił Anatol Herka

Жіночий день у Ковелі

У неділю, 12 березня, в Товаристві польської культури в Ковелі відзначили Міжнародний жіночий день.

Під керівництвом Ірини Герки й Тетяни Дворської учні польської школи, яка діє при товаристві, підготували на полонійному гуртку виступ для всіх жінок, особливо для жінок старшого віку, з Товариства польської культури.

Під час святкування прозвучали відомі вірші про жінок і для жінок, а також польські та українські пісні у виконанні учнів школи.

Після виступу молодь вручила присутнім жінкам подарунки у вигляді продуктивних наборів. Тим, хто за станом здоров'я не зміг бути на святі, пакунки доставили додому.

Продуктові набори ТПК отримало завдяки Магдалені Скорупці, Еві Войтасевич, Якубу Лукойку і Якубу Тшуслу з Фондації розвитку гміни Бжег Дольний у рамках реалізації нею завдання «Допомога Україні». До подарунків долучився також пенсіонер Кшиштоф Дуда, член Незалежної самоврядної спілки поліціянтів управління муніципальної поліції в Мисловіцах.

Із подякою від імені жінок виступила Лілія Батура, підкресливши важливість таких зустрічей у цей складний для України час.

Веслав Пісарський,
учитель польської мови, скерований до Ковеля
організацією ORPEG
Фото надав Анатолій Герка

Rigels Halili: «То jest wojna o zwycięstwo»

Рігельс Халілі: «Це війна за перемогу»

Чим się różni wojna rosyjsko-ukraińska od wojen jugosłowiańskich? Kiedy się skończy? Czy uda się Ukrainie odzyskać całe swoje terytorium? O tym rozmawialiśmy z dr. Rigelsem Halili – antropologiem kultury, filologiem, historykiem, kierownikiem specjalizacji bałkańskiej w Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego.

Чим російсько-українська війна відрізняється від югославських воєн? Коли вона закінчиться? Чи вдасться Україні повернути всі свої території? Про це ми розмовляли з доктором Рігельсом Халілі – антропологом культури, філологом, істориком, керівником балканської спеціалізації в Центрі східноєвропейській студій Варшавського університету.

– Ostra faza wojny rosyjsko-ukraińskiej trwa już rok, a wielu analityków porównuje intensywność działań wojennych do II wojny światowej, zapominając o wojnach jugosłowiańskich lat 90. II wojna światowa zakończyła się kapitulacją Niemiec, wojny jugosłowiańskie – porozumieniem pokojowym w Dayton. Do jakiego scenariusza zbliża się wojna rosyjsko-ukraińska? Czy Ukrainie uda się odzyskać całe swoje terytorium?

– Prędzej czy później – tak. Moim zdaniem Ukraińcy tę wojnę już wygrali, mimo że wciąż ponoszą największą ofiarę. Rozszerzyłbym tutaj definicję wojny pomiędzy Ukrainą a Rosją: jest to wojna między dwoma modelami ustroju, między państwem demokratycznym, czyli Ukrainą, a państwem tylko na pozór demokratycznym, a pod wieloma względami totalitarnym, jakim jest dzisiaj Rosja. Takie rzeczy zawsze w historii kończyły się przegraną tego drugiego ustroju, nawet jeśli na początku mogło to wyglądać inaczej. Najdobitniej świadczy o tym przykład Związku Radzieckiego.

Nie biorę pod uwagę pełnego zwycięstwa Federacji Rosyjskiej, choćby z tego powodu, że nie może i nie będzie w stanie w pełni kontrolować Ukrainy. Putin już przegrał tę wojnę, ponieważ, jak sądzę, doprowadził do ostatecznego rozróżnienia Rosjan i Ukraińców, innymi słowy, dołożył ostatnią cegiełkę do budowli zwanej narodem ukraińskim. Rzecz jasna, nowoczesny naród ukraiński ukształtował się już w XIX wieku, obok innych narodów w naszej części Europy, ale do niedawna pokutowały iluzje, że Ukraińcy i Rosjanie są, jeżeli nie tym samym, to przynajmniej bratanymi narodami. Oczywiście jest to nieprawdziwa ocena, ale teraz nawet ci najbardziej oddaleni od realiów Europy Środkowo-Wschodniej zdają sobie sprawę, że to jest bzdura.

Dla mnie obecna wojna to zakończenie procesów historycznych, które zaczęły się znacznie wcześniej, bo w XVII wieku. Rosja rozszerzała się na zachód obejmując obszar dzisiejszej Ukrainy, teraz cofa się, a Ukrainę straciła bezpowrotnie. Nie będzie już jedności rosyjsko-ukraińskiej, mogą się pojawiać tylko mrzonki propagandowe. Putin nie zrealizował swojego celu i historycznie przegrał, bo jeszcze bardziej zmniejszył swoją tak zwaną «strefę wpływu».

Różnicę między dzisiejszą wojną na Ukrainie a wojnami związanymi z rozpadem Jugosławii wyraża słowo «peremoha». Owszem, gdy chodzi o wojnę w Bośni i Hercegowinie, nie było aż tak wyraźnej pewności zwycięstwa, jaka towarzyszy stronie ukraińskiej. Uświadomił mi to ostatnio na swoim wykładzie Krzysztof Czyżewski (pisarz, współtwórca Fundacji «Pogranicze» oraz Ośrodka «Pogranicze – sztuk, kultur, narodów» w Sejnach – red.). Ma rację, w Bośni była to wojna o i na przetrwanie, na uzyskanie tyle, ile się da.

Jednak, gdy porównujemy wojnę w Ukrainie z wojną w Chorwacji, to już widać wyraźną paralelę. Chorwaci również przegrywali na początku, musieli się cofać, tracąc terytorium, ale po kilku latach nadrobili straty i zabezpieczyli integralność terytorialną swojego państwa. Od początku towarzyszyła im wizja zwycięstwa.

Oczywiście Rosja w starciu z Ukrainą to nie to samo co Serbowie i Serbia w starciu z Chorwacją. Niemniej, warto zwrócić uwagę na jeszcze jedną różnicę. Sama Bośnia czy nawet Chorwacja i Bośnia razem wzięte to mały obszar geograficzny. Myślę, że można go kontrolować, mając względnie niewielką liczbę żołnierzy, trudno powiedzieć ile, historia pokazuje różne przykłady, ale zaokrą-

glijmy do 100 tys. Wyobraźmy teraz tę samą liczbę w zestawieniu z Ukrainą. Moim zdaniem, żeby kontrolować ten obszar i ludność, trzeba mieć dziesięć, piętnaście razy więcej żołnierzy. Czy Rosja ma półtora miliona żołnierzy? Nie ma i wątpię, że będzie miała w przyszłości. Zresztą ta wojna, jak nic innego, pokazała słabości armii rosyjskiej, choć można było je zauważyć od dawna.

Jak inaczej Rosja mogłaby kontrolować Ukrainę? Idee narodu i państwa tkwią już mocno w Ukraińcach, pokazują to wszystkie badania socjologiczne, a wojna zdecydowanie wzmocniła to poczucie odrębności. Na miejscu rosyjskich historyków i polityków wyciągnąłbym wnioski ze swojej historii. Kiedy Trzecia Rzesza zaatakowała Związek Radziecki, Stalin przekształcił wojnę dwóch totalitaryzmów w rosyjską wojnę narodowo-wyzwoleńczą. Między innymi także dzięki temu ZSRR ją wygrał. Dziś Rosja, jak wówczas Trzecia Rzesza, prowadzi agresywną wojnę imperialną i ją przegra.

– Czy ewentualne porozumienie między Rosją a Ukrainą mogłoby doprowadzić do Dayton-2, czyli do przekształcenia Ukrainy w państwo federacyjne? Bośnia zachowała swoją integralność, ale w jej skład wchodzi Republika Serbska, która nie pozwala jej na dalszą integrację europejską. Czy Krym może stać się dla Ukrainy tym, czym stała się Republika Serbska dla Bośni i Hercegowiny?

– Biorąc pod uwagę przykład bośniacki, poradziłbym decydentom ukraińskim, żeby wszelkimi sposobami unikali tej sytuacji. Pozostawiliby sobie otwarty konflikt, swoistą gangrenę, która prędzej czy później zainfekowałaby cały organizm państwa. Nie, nie wolno tego robić. Zresztą, kontekst etniczno-geograficzny na to nie pozwala. Gdyby tak zdecydowano, to prędko pojawi się kolejny etap propagandy, manipulacji, działań politycznych, kolejnej wojny. Ukraina powinna na długo oddzielić się od Rosji.

Negocjacje, jeżeli do nich dojdzie, muszą być prowadzone z pozycji siły, bez żadnych ustępstw. Jeżeli nie dałoby się inaczej, to skłonny byłbym

ności. Mogуть з'являтися тільки пропагандистські марення. Путін не реалізував свою мету й історично програв, бо ще більше зменшив власну зону впливу.

Різницю між цією війною в Україні та війнами, пов'язаними з розпадом Югославії, виражає слово «перемога». Загалом, якщо говорити про війну в Боснії і Герцеговині, не було такої чіткої впевненості в перемозі, яка супроводить українську сторону. Це я усвідомив нещодавно завдяки лекції Кшиштофа Чижевського (письменник, співзасновник фонду «Пограніччя» та осередку «Пограніччя – мистецтв, культур, народів» у Сейнах, – ред.). Він має рацію, адже в Боснії це була війна за і на виживання, щоби здобути стільки, скільки вдасться.

Однак якщо порівнювати війну в Україні з війною у Хорватії, то тут простежується чітка паралель. Хорвати теж спочатку програвали, були змушені відступати, втрачаючи території, але через кілька років компенсували втрати й забезпечили територіальну цілісність своєї держави. Від самого початку в них було бачення перемоги.

Звісно, Росія в сутичці з Україною – це не одне і те ж, що серби та Сербія в протистоянні з Хорватією. Проте варто звернути увагу на ще одну відмінність. Боснія чи навіть Хорватія та Боснія – це невеликий географічний регіон. Думаю, його можна тримати під контролем, маючи порівняно невеликий контингент солдатів. Важко сказати скільки, історія покаже різні приклади, але візьмімо приблизно 100 тис. Уявімо зараз цю кількість військовослужбовців у випадку України. На мою думку, щоби контролювати цю територію й населення, потрібно в 10–15 разів більше солдатів. Чи Росія має півтора мільйона солдатів? Не має й сумніваюся, що матиме в майбутньому. Врешті ця війна чітко продемонструвала слабкість російської армії, хоча її можна було спостерігати давно.

Як інакше Росія могла би контролювати Україну? Ідеї нації та держави міцно вкорінені в українцях, про це свідчать усі соціологічні дослідження, а війна однозначно зміцнила це почуття окремішності. На місці російських істориків і політиків я зробив би висновки зі своєї історії. Коли Третій Райх напав на Радянський Союз, Сталін перетворив війну двох тоталітаризмів у російську національно-визвольну війну. Зокрема, завдяки цьому СРСР її виграв. Зараз Росія, як тоді Третій Райх, веде агресивну імперіалістичну війну і програє її.

– Чи ймовірні переговори між Росією та Україною могли би призвести до Дейтону-2, тобто до перетворення України у федеративну державу? Боснія зберегла свою цілісність, але до її складу входить Сербська Республіка, яка не дозволяє їй здійснювати подальшу європейську інтеграцію. Чи Крим може стати для України тим, чим стала Сербська Республіка для Боснії і Герцеговини?

– Беручи до уваги боснійський приклад, я порадив би українцям усілякими способами уникати цієї ситуації. Інакше вона залишить собі відкритий конфлікт, своєрідну гангрену, яка рано чи пізно спричинить інфікування всього державного організму. Ні, так робити не можна. Врешті цьому не сприяє етнічно-географічний контекст. У випадку прийняття такого рішення швидко з'явиться черговий етап пропаганди, маніпуляцій, політичних

Парадоксально, як зрештą nieraz в trakcie tej wojny już było, nuklearny status Rosji broni Putina i innych sprawców tych zbrodni wojennych. Oni to wiedzą i z tego powodu Putin udaje się do Mariupola tuż po tym, jak zostały postawione mu zarzuty przez MTK. To gest symboliczny i zarazem buta człowieka pewnego siebie. Rzecz jasna, historia go osądzi i myślę, że ten proces już się zaczął. Z pewnością będziemy wiedzieli więcej, gdy zapoznamy się wszystkimi dowodami zebranymi przez ukraińską prokuraturę. Może kiedyś będzie tak, jak w przypadku Katynia, że prawda zostanie ujawniona dopiero po 50 latach. Ale już teraz moim zdaniem można powiedzieć, że w Mariupolu i Buczy armia rosyjska popełniła zbrodnie wojenne. Nie pierwsze i, niestety, nie ostatnie.

Чи те збродне wojenne są porównywalne do Srebrenicy? Myślę, że tak. W obu przypadkach

działania dehumanizacyjne liderów politycznych i będących na ich usługach mediów otworzyły drogę różnym watażkom, oficerom i żołnierzom do dokonania zbrodni, a nawet były ku temu zachętą.

Nie wiem, czy masakry w Buczy lub bombardowania Mariupola można nazwać ludobójstwem, musiałbym tu mieć większą wiedzę. Nie ulega jednak wątpliwości, że powołane ku temu organy państwa ukraińskiego muszą zbierać systematyczne informacje, trzeba zrobić typową robotę dokumentującą, rozmawiać ze świadkami, gromadzić jak najwięcej danych. Ta wiedza kiedyś na pewno się przyda. Bo, jak to bywa po wygranej wojnie, trzeba także wygrać wojnę o pamięć.

Rozmawiał Andrzej Kutyk
Fot. Andrzej Kutyk

Парадоксально (як багато разів траплялося), але ядерний статус Росії захищає Путіна та інших воєнних злочинців. Вони це знають. Тому Путін поїхав до Маріуполя одразу після того, як МКС висунув йому звинувачення. Це символічний жест і водночас зверхність упевненості в собі людини. Зрозуміло, історія його розсудить, і думаю, що цей процес уже почався. Ми точно дізнаємося більше, коли ознайомимося з усіма доказами, зібраними українською прокуратурою. Можливо, буде як у випадку з Катинню, коли правда відкрилася тільки через 50 років. Однак навіть зараз можна сказати, що в Маріуполі та Бучі російська армія скоїла воєнні злочини. Не перші та, на жаль, не останні.

Чи можна порівняти їх зі Сребреніцею? Так. В обох випадках дегуманізаційні дії полі-

тичних лідерів і засобів масової інформації, які їх обслуговують, відкрили шлях командирам, офіцерам і солдатам до скоєння злочинів і навіть заохочували їх до цього.

Я не знаю, чи можна назвати геноцидом масові вбивства в Бучі чи бомбардування Маріуполя. Для відповіді на це питання мені бракує обізнаності. Безсумнівно, спеціально створені органи української держави повинні систематично збирати інформацію. Потрібно проводити типову документаційну роботу, розмовляти зі свідками, збирати якомога більше даних. Ці знання обов'язково знадобляться. Бо вигравши війну, потрібно буде виграти ще боротьбу за пам'ять.

Розмовляв Андрій Куцик
Фото: Андрій Куцик

Можливості

Studia Wschodnie

Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego zaprasza kandydatów z Europy Wschodniej, Bałkanów, Kaukazu i Azji Środkowej do udziału w konkursie na odbycie 2-letnich studiów magisterskich w ramach programu «Studia Wschodnie».

KANDYDACI:

1. KANDYDACI mogą pochodzić ze wszystkich krajów Europy Wschodniej i Bałkanów nie należących do Unii Europejskiej, Kaukazu i Azji Środkowej.

2. PREFEROWANE będą kandydatury osób mogących już wykazać się osiągnięciami naukowymi lub aktywnością organizacyjną, których dotychczasowe działania i osiągnięcia dają szanse wykorzystania zdobytej specjalizacji w ich własnych krajach w różnych dziedzinach życia naukowego lub publicznego.

WARUNKI STYPENDIUM:

1. STUDIA trwają 2 lata (4 semestry), stypendium będzie wypłacane w ciągu roku akademickiego przez 9 miesięcy. Po spełnieniu warunków określonych szczegółowo w umowie ze stypendystą, możliwe jest przedłużenie stypendium maksymalnie o 1 miesiąc na I i II roku studiów.

2. PROGRAM studiów obejmuje zagadnienia historii i współczesności Europy Środkowo-Wschodniej, Rosji i całego obszaru postkomunistycznego, skupia się na historii, sprawach narodowościowych i politologicznych, ale zawiera także elementy historii sztuki, literatury, kultury, socjologii, geografii, demografii, prawa, ekonomii i in. Program obejmuje także naukę jednego języka regionalnego.

3. STUDIA prowadzone są w pięciu specjalnościach:

- a) Europa Wschodnia;
- b) Europa Środkowa;
- c) Bałkany;
- d) Rosja;
- e) Kaukaz – Azja Środkowa.

4. W RAMACH «Studiów Wschodnich» prowadzą zajęcia wykładowcy polscy (kadra Studium Europy Wschodniej) oraz grono wykładowców gościnnych.

5. ZAKRES STYPENDIUM:

- a) Zwolnienie z opłat dla cudzoziemców za studia na UW (3 tys. euro rocznie),
- b) Stypendium dla stypendystów zagranicznych posiadających dyplomy ukończenia pełnych studiów wyższych (1500 zł/mies. netto),
- c) Kurs języka polskiego (2 semestry),
- d) Kurs języka regionalnego (4 semestry),
- e) Opłata części kosztów objazdu naukowego (na I roku studiów).

6. WARUNKIEM korzystania ze stypendium jest spełnienie wymagań przewidzianych Regulaminem i programem studiów oraz przygotowanie pisemnej końcowej pracy magisterskiej w języku polskim.

7. W RAZIE niespełnienia warunków stypendium bądź braku postępów w studiach, wypłata stypendium może zostać przerwana.

WYMAGANIA:

1. O stypendium mogą ubiegać się osoby z tytułem licencjata, magistra, inżyniera lub równorzędne.

2. WIEK do 35 lat.

3. Ogólna znajomość problematyki Europy Wschodniej, Europy Środkowej, Rosji, Azji Środkowej i Kaukazu, zwłaszcza okresu XX w. i zagad-

nień współczesności, szczególnie po II wojnie światowej, a zwłaszcza po 1991 r.

4. POZYTYWNY wynik pisemnego testu wiedzy ogólnej (zakres zagadnień wg pkt.3) oraz rozmowy kwalifikacyjnej.

5. ZNAJOMOŚĆ języka polskiego na poziomie B2. Zostanie zweryfikowana podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

6. ZNAJOMOŚĆ języka angielskiego i rosyjskiego na poziomie pozwalającym na rozumienie wykładów i korzystanie z literatury.

DOKUMENTY:

1. KOPIA dyplomu ukończenia studiów (zob. IV-1).

2. Wypełniony dokładnie kwestionariusz kandydata «Studiów Wschodnich» (dostępny na stronie studium.uw.edu.pl).

3. ZWIĘZŁY (do 2 stron) list w języku polskim uzasadniający ubieganie się o Stypendium, zawierający plany związane z ukończeniem «Studiów Wschodnich», ze wskazaniem specjalizacji Studiów, którą chciałby kandydat studiować (wg wykazu specjalizacji, zob. II-3).

4. CV (w jęz. angielskim) pisane w porządku od najnowszych wydarzeń wraz z fotografią.

5. LISTA wszystkich publikacji zawodowych – dla osób pracujących naukowo lub wykaz prac, osiągnięć, projektów – dla osób spoza nauki.

6. CERTYFIKAT znajomości języka polskiego (B2).

7. EWENTUALNIE inne dane, dokumenty lub informacje mogące – zdaniem kandydata – pomóc komisji we właściwej ocenie jego kandydatury.

APLIKACJE:

KOMPLET dokumentów należy nadesłać e-mailem najdalej do 10 kwietnia 2023 r. na adres stypendia.studium@uw.edu.pl

Szczegóły patrz tu:

<https://studium.uw.edu.pl/event/nabor-na-stypendia-wschodnie/>

Źródło: studium.uw.edu.pl

Східні студії

Центр східноєвропейських студій Варшавського університету запрошує кандидатів зі Східної Європи, Балканських країн, Кавказу та Середньої Азії до участі в конкурсі на здобуття стипендій у рамках дворічної магістерської програми «Східні студії».

в) курс польської мови (два семестри);
г) курс регіональної мови (чотири семестри);
г) оплату частини коштів для наукових поїздок (на першому році навчання).

6. УМОВОЮ отримання стипендії є виконання вимог, передбачених Положенням про стипендії і навчальною програмою, а також написання письмової випускної магістерської роботи польською мовою.

7. У ВИПАДКУ невиконання умов стипендії або відсутності прогресу в навчанні виплата стипендії може бути припинена.

ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ:

1. Про стипендію можуть клопотатися кандидати зі званням кандидата наук, магістра, інженера або рівнозначним.

2. Вік до 35 років.

3. Загальна обізнаність із проблематикою Східної та Центральної Європи, Росії, Середньої Азії та Кавказу, зокрема періоду ХХ ст. і сучасності, передусім після Другої світової війни, а особливо після 1991 р.

4. ПОЗИТИВНИЙ результат письмового тесту на визначення рівня загальних знань (проблематика окреслена в п. 3) та кваліфікаційної співбесіди.

5. ЗНАННЯ польської мови на рівні B2.

6. ЗНАННЯ англійської та російської мов на рівні, що дозволяє розуміти лекції та наукову літературу.

ДОКУМЕНТИ:

1. КОПІЯ диплома про повну вищу освіту (див. IV-1).

2. Правильно заповнена анкета кандидата «Східних студій» (доступна на сайті: studium.uw.edu.pl).

3. СТИСЛИЙ (до двох сторінок) мотиваційний лист польською мовою щодо причин подання заявки на стипендію, в якому містяться плани, пов'язані із завершенням «Східних студій» Варшавського університету, з вказаною спеціалізацією, на якій хотів би навчатися кандидат (відповідно до переліку спеціалізацій (див. II-3)).

4. CURRICULUM VITAE з фотографією англійською мовою, написане, починаючи від найновіших подій.

5. ПЕРЕЛІК усіх професійних публікацій (для науковців) або список робіт, досягнень, проєктів (для осіб, які не займаються наукою).

6. СЕРТИФІКАТ про знання польської мови (рівень B2).

7. Інші дані, документи чи інформація, які, на думку кандидата, могли б допомогти комісії правильно оцінити його кандидатуру.

ПОДАННЯ ЗАЯВКИ:

КОМПЛЕКТ документів необхідно надіслати не пізніше ніж 10 квітня 2023 р. на адресу: stypendia.studium@uw.edu.pl

Деталі тут:

<https://studium.uw.edu.pl/event/nabor-na-stypendia-wschodnie/>

Джерело: studium.uw.edu.pl

Najsłynniejszy kabaret w Polsce

Найвідоміше кабаре Польщі

Najpopularniejszy kabaret, który działał w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, narodził się w roku 1956 w Krakowie na Rynku Głównym w podziemiach Pałacu pod Baranami pod numerem 27 i nazywał się Piwnica pod Baranami.

Найпопулярніше кабаре, яке діяло в Польській Народній Республіці, заснували в 1956 р. у Кракові в підземеллях Паляцу під баранами, що під номером 27 на Головному ринку. Називалося воно «Підвальчик під баранами».

Utworzony najpierw jako Klub Młodzieży Twórczej, wkrótce przekształcił się w kabaret. Pierwsze swoje przedstawienie dał 16 grudnia 1956 r. Wśród założycieli kabaretu byli między innymi: Piotr Skrzynecki, Krzysztof Chromy, Krzysztof Penderecki, Wiesław Dymny i Jan Güntner. Od samego początku artyści Piwnicy nawiązywali do ruchu surrealistycznego i dadaizmu. Cechował ich brak poszanowania ustalonych konwencji, stylów i gatunków literackich. Potrafili śmiać się ze wszystkiego, również z samych siebie, ale jednocześnie poszukiwali własnych oryginalnych i nieszablonowych środków wyrazu artystycznego. Ich programem były słowa, które napisał Piotr Skrzynecki: «Chcemy się ze sobą kontaktować poza wszelkimi oficjalnymi zaleceniami. Nie będziemy dłużej owymi «samotnie bląkającymi się kotami». Nie stawiamy sobie żadnych apriorycznych programów. Uwolnić się od schematów starych, nie przyjmować nowych, to chyba nasze największe marzenia. Przede wszystkim jednak zrozumieć i poznać siebie».

Na scenie Piwnicy pojawiło się przez lata dziesiątki wielu utalentowanych artystów. W naszej pamięci mamy szczególnie tych, którzy osiągnęli największy sukces i popularność: Ewę Demarczyk, Zygmunta Koniecznego, Krzysztofa Komędę, Leszka Długosza, Zbigniewa Preisnera, Marka Gruchutę, Grzegorza Turnaua i Jacka Wójcickiego.

Kabaret Skrzyneckiego miał własną gazetkę «Echo Piwnicy pod Baranami». Ukazywała się jako dodatek w gazetach krakowskich.

Na występach kabaretowych artyści wykorzystywali różne teksty literackie, m.in. fragmenty książek, artykuły z prasy, instrukcje obsługi, reklamy i teksty pisane przez siebie. Scenografią mogło być wszystko, co dało się wykorzystać na scenie: stare ubrania, peruki z teatrow, szmaty, zakurzone kapelusze, warzywa i owoce. Na scenie stawali zarówno artyści zawodowi jak i amatorzy.

Oprócz zwykłych przedstawień zespół Piwnicy pod Baranami organizował widowiska plenerowe. Na dziesięciolecie Piwnicy zorganizowano występ pod tytułem «Jak żyliśmy, jak żyjemy i do czego doprowadziliśmy nasze mieszkania». Jego premiera odbyła się w zamku Pieskowa Skała leżącym nieopodal Krakowa. Inny znany spektakl zatytułowany «Feeries Fantastiques, czyli życie Stanisława C. z Krakowa, czyli Chiny wczoraj i dziś» miał swą premierę na zamku w Niepołomicach. Artyści mieli także w swym dorobku spektakl poświęcony Józefowi Ignacemu Kraszewskiemu – pisarzowi mieszkającemu we wsiach Omelno, Gródek i Hubin koło Łucka w latach 1838–1853.

Kabaret stał się też głównym ośrodkiem jazzowym w Polsce. Latem odbywała się tu Summer Jazz Festival Kraków, który gromadził znanych i wybitnych jazzmanów. Rozrósł się przez lata do wielkiej imprezy odbywającej się m. in. w Filharmonii, Operze Krakowskiej, Centrum Kijów, Centrum Manggha.

Będąc w Krakowie koniecznie trzeba też wpaść do baru «Vis a vis», który znajduje się przy Rynku Głównym 29. Spotykali się i spotykają do dziś w nim artyści związani z Piwnicą. Przed nim stoi teraz pomnik Piotra Skrzyneckiego, którego fundatorem jest Zbigniew Preisner, a wykonali go Grażyna Borkowska-Niemojewska i Łukasz Niemojewski. Można zająć też do Cocktail Baru Piwnica pod Baranami na Rynku pod numerem 27 i coś zjeść smaczno.

Kabaret zawsze miał formę otwartą. Ciągłe zmieniali się aktorzy, scenografowie i soliści. Nieustannie trwały wymiany osób, tematów i scenografii. Niezmiennym liderem Piwnicy przez wszystkie lata pozostawał Piotr Skrzynecki. Wiódł samotnicze życie błądzą, komedianta, artysty z marginesu kulturalnego. Nie miał mieszkania i rodziny. Kabaret i ludzie z nim związani byli dla niego całym światem. Z każdym mógł porozmawiać, wypić wódkę i pokłócić się. Wszyscy go znali, lubili i cenili, chociaż oczywiście nie obyło się bez awantur oraz kłótni.

O ostatnim przedstawicielu polskiej artystycznej cyganerii opowiadają filmy: «Przewodnik» w reżyserii Tomasza Zygadły z roku 1984, «Dwie noce z Piwnicą pod Baranami» Urszuli Litańskiej i «Pocafunki. Piotr Skrzynecki» z roku 1993 po-

ownie w reżyserii Tomasza Zygadły. Poświęcono mu też kilka książek. Ten niezwykły człowiek otrzymał w 1994 r. tytuł honorowego obywatela Stołeczno-Królewskiego Miasta Krakowa, w tymże roku Piwnicy pod Baranami została przyznana Nagroda Wielka Fundacji Kultury. Piotr Skrzynecki zmarł w roku 1997, po nim kabaretem do roku 2010 kierował Marek Pacuła.

Obecnie Piwnicy pod Baranami dyrektoruje Bogdan Micek. Na stronie <https://piwnicapodbaranami.pl/> można znaleźć terminy występów i programów kabaretowych, recitali i innych wydarzeń. W zespole występują teraz trzy pokolenia «Piwnicznian». W tym roku od lutego do kwietnia planowane są koncerty Agaty Ślęzyk «Gdzieś na ulicy Nienazwanej», Julii Zaryckiej promującej płytę «Bezcenność», Leszka Wójtowicza «Najważniejsze dwa słowa» oraz Beaty Czerneckiej z pieśniami w języku jidysz.

26 maja 2023 roku minie 67 lat od założenia Kabaretu pod Baranami. Przeżył on długi okres socjalizmu, burzliwe zmiany lat 90. i wciąż trwa w epoce rewolucji technologii cyfrowych XXI wieku. Mimo że jak w piosence Zbigniewa Preisnera: «Bo to wszystko miało trwać najwyżej pięć lat, a może mniej», to jednak trwało dłużej i wciąż żyje, choć wszystko wokół nas już jest inne, niż było w latach, gdy przewodził tam Piotr Skrzynecki.

Wiesław Pisarski,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowia przez ORPEG

Na zdjęciach: 1. Piotr Skrzynecki, kabaret «Piwnica Pod Baranami». Public domain. 2. Scena «Piwnicy pod Baranami». Public domain.

knih, gazetnej statii, instrukcii obslugowannia, reklamu ta власni твори. Реквізитом ставало все, що тільки можна було використати на сцені: старий одяг, перуки, ганчірки, запылюжені капелюхи, фрукти й овочі. На підмостки виходили і професійні актори, і аматори.

Окрім звичайних виступів, колектив «Підвальчик під баранами» організовував видовища просто неба. На десятилітній ювілей кабаре влаштував концерт під назвою: «Як ми жили, як живемо і до чого ми довели свої квартири». Прем'єра відбулася в замку «Піскова скеля», розташованому неподалік Кракова. Прем'єра іншого відомого спектаклю «Feeries Fantastiques, або Життя Станіслава Ц. із Кракова, або Китай учора і сьогодні» відбулася в замку в Неполоміце. Була в доробку артистів програма, присвячена Юзефу-Ігнацію Кравешському – письменнику, який проживав у селах Омельно, Гродок і Губин біля Луцька в 1838–1853 рр.

Кабаре стало основним джазовим осередком у Польщі. Влітку відбувається «Summer Jazz Festival Kraków», на який прибувають відомі джазмени і який розриває до великої імпрези, що проходить, зокрема, у філармонії, Краківському оперному театрі, кінотеатрі «Centrum Kijów», музеї японської техніки і мистецтва «Centrum Manggha».

Якщо будете в Кракові, обов'язково завітайте до baru «Vis a vis», що на Головному ринку, 29. Там зустрічалися й досі зустрічаються артисти з «Підвальчика». Перед ним зараз встановлено пам'ятник Пьотру Скушинецькому, який профінансував Збігнев Прайзнер. Його створили Гражина Борковська-Немоевська та Лукаш Немоевський. Можна зайти теж до коктейль-бару «Piwnica pod Baranami» на Головному ринку, 27 і з'їсти щось смачненьке.

Кабаре завжди мало відкриту форму. Актори, сценografi та солісти постійно змінювалися, як і теми, реквізит. Незмінним льотром упродовж років залишався тільки Пьотр Скушинецький. Він вів самотнє життя блязня, комедіанта, артиста з культурного маргінесу. Він не мав ні сім'ї, ні житла. Кабаре та пов'язані з ним люди були для нього всім. Із кожним він міг поговорити, випити горілки, посваритися. Всі його знали, любили й цінували, хоч, звісно, не обходилося без конфліктів і бійок.

Про останнього представника польської мистецької богеми розповідають фільми «Провідник» (1984 р.) і «Поцілунки. Пьотр Скушинецький» (1993 р.) режисера Томаша Зигадлі, «Дві ночі з «Підвальчиком під баранами» (1993 р.) Уршулі Літанської. Присвятили йому теж кілька книг. Ця незвичайна людина отримала в 1994 р. звання почесного громадянина столично-королівського міста Кракова, того ж року «Підвальчик під баранами» відзначили головною нагородою Фонду культури. Пьотр Скушинецький помер у 1997 р. Після нього кабаре до 2021 р. керував Marek Pacuła.

Зараз директором «Підвальчика» є Богдан Мічек. На сайті piwnicapodbaranami.pl можна знайти дати виступів і програм кабаре, рециталів, інших подій. Із лютого до квітня цього року заплановано концерти Агати Слязик «Десь на вулиці Неназваній», Юрії Зарицької в рамках промотуру диску «Безсоння», Лешека Войтовича «Два найважливіших слова», Беати Чернецької з піснями мовою ідиш.

26 травня 2023 р. мине 67 років від дня створення кабаре «Підвальчик під баранами». Воно пережило довгий період соціалізму, бурхливі переми 90-х і продовжує існувати в епоху революції цифрових технологій XXI ст. У пісні Збігнева Прайзнера йдеться: «Все це мало тривати щонайбільше п'ять років, а може й менше». Однак кабаре продовжує жити, хоч відтоді як «Підвальчиком» керував Пьотр Скушинецький, багато що змінилося.

Веслав Пісарський,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG

На фото: 1. Пьотр Скушинецький, кабаре «Підвальчик під баранами». Public domain. 2. Scena «Підвальчика під баранами». Public domain.

Wielkie kino

Obejrzałam film. Nie pierwszy i nie ostatni w moim życiu, ale ten, podobnie jak «Łowca jeleni» w reżyserii Michaela Cimino, «Sze-regowiec Ryan» Stevena Spielberga lub «Furia» Davida Ayera, na trwale zapisze się w mojej pamięci.

«Na Zachodzie bez zmian», bo o tym filmie mowa, podobnie jak pozostałe wymienione tytuły, niesie silne, antywojenne przesłanie. Nie jest pierwszym lepszym obrazem, miałym, trywialnym tematem zgranym do spodu, podanym widzowi na tacy, jak lekkostrawne danie.

To dzieło niezwykle, kompletnie i biorąc pod uwagę obecną sytuację polityczną, bardziej aktualne niż kiedykolwiek. Do tej pory na srebrnym ekranie pojawiały się tylko anglojęzyczne ekranizacje wydanej w 1929 r. znanej powieści Ericha Marii Remarque'a. Edward Berger pokusił się i odważył na niemiecką interpretację tego wielkiego dzieła, a sposób, w jaki to zrobił, przypomina wielkie hollywoodzkie produkcje.

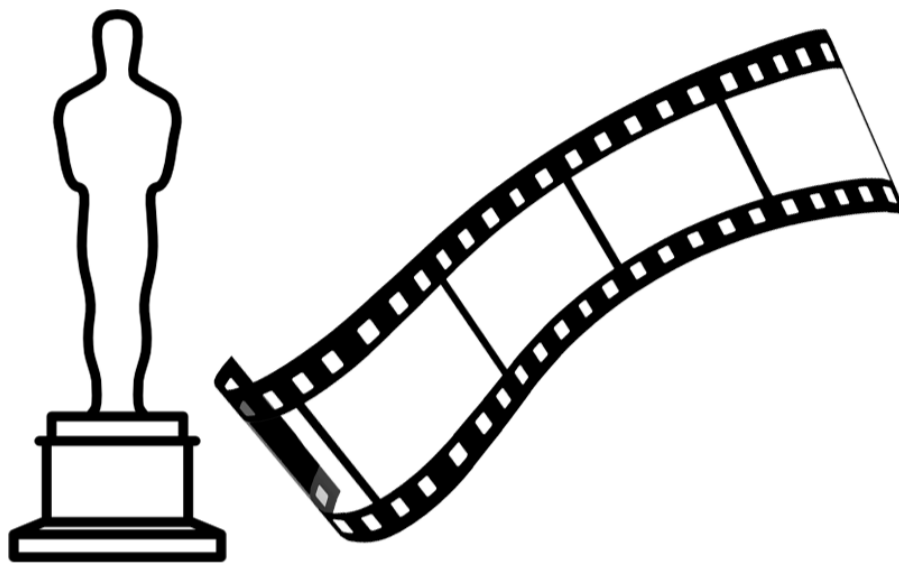
To przekaz o winie, wstydzie, odpowiedzialności i zbiorowej bezmyślności, graniczącej z totalną głupotą. Obraz pokolenia dziewiętnastolatków nakręconych ideologicznie przez sprawne mechanizmy taniej propagandy żerującej na młodzieńczej brawurze, emocjach i potrzebie dokonywania tzw. rzeczy wielkich.

Pokolenie, które ze śpiewem na ustach, bukiecikami kwiatków przypiętych jak medale do żołnierskiego szynela, w euforii prosto ze szkolnej ławki rusza na front, by tam w cierpieniach, samotnie wśród błota, krwi, szczurów i trupów przyjaciół w końcu zginąć. To chyba na każdym wywiera niesamowite wrażenie.

W tym filmie prócz aktorów gra wszystko. Muzyka potęgująca atmosferę, złowieszczą ciszą zimowego poranka, drżąca ziemia, lepkie błoto okopów i filizanka z miśnieńskiej porcelany, z której niemiecki generał popija kawę wysyłając chwilę później żołnierzy na ostatnie bezsensowne piętnaście minut krwawej łaźni, tuż przed wejściem w życie rozjemcy.

Przeszło sto lat po I wojnie światowej, a kilkadziesiąt po dramacie oraz traumie II wojny światowej, rok po pełnoskalowym i niczym niesprokowanym ataku rosyj na Ukrainę, temat agresji i nienawiści wobec drugiego państwa czy narodu jest ku przerażeniu normalnego świata nadal bardzo aktualny.

«Na Zachodzie bez zmian» został nominowany do dziewięciu Oscarów i ma ogromne szanse na złotego rycerza w kategorii za najlepszy film. W chwili, gdy piszę te słowa, jesteśmy za pięć

dwunasta przed wielką oskarową galą i czekam z niecierpliwością na werdykt jury.

Wielkie kino – oznaczać może duży budynek, do którego idziemy oglądać filmy lub wspaniałe, nagradzane hity kinowego ekranu.

Pierwszy lepszy, czyli jakkolwiek, losowo wybrany.

Coś jest zgrane do spodu, co oznacza, że jakiś temat został wyczerpany całkowicie i wielokrotnie.

Podać coś na tacy, czyli w sposób niewymagający od nikogo żadnego wysiłku, pracy, zachodu.

Sprawić komuś krwawą łaźnię oznacza sytuację, w której ktoś jest brutalnie bity, raniony lub mordowany.

Za pięć dwunasta, czyli za chwilę, niebawem.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

P. S.: W nocy 13 marca obraz «Na Zachodzie bez zmian» otrzymał Oscara w kategorii «Najlepszy film międzynarodowy».

Велике кіно

Я подивилася фільм. Не перший і не останній у моєму житті, але цей, як і «Мисливець на оленів» режисера Майкла Чіміно, «Врятувати рядового Раяна» Стівена Спілберга або «Лють» Девіда Еєра, назавжди закарбується в моїй пам'яті.

урешті загинути, справляє неймовірне враження.

У цьому фільмі блискуче все включно з акторами. Атмосферна музика, яка тримає в напрузі, зловісна тиша зимового ранку, липке болото окопів і філіжанка з майсенської порцеляни, з якої німецький генерал попиває каву, а через хвилину відсилає солдат на останні безглуздих п'ятнадцять хвилин кривавої łaźні перед самісіньким оголошенням перемир'я.

Прошло сто років після завершення Першої світової війни, кількадесять років після трагедії та травми Другої світової, рік після повномасштабного й нічим неспровокованого нападу росії на Україну, а тема агресії та ненависті щодо іншої держави чи народу, наводячи жах на нормальний світ, надалі залишається дуже актуальною.

«На Західному фронті без змін» номінували на дев'ять «Оскарів», і він має величезні шанси на золоту фігурку в категорії «Найкращий фільм». Коли я пишу ці слова, за п'ять дванадцять перед церемонією, і я з нетерпінням чекаю на вердикт журі.

Велике кіно (**wielkie kino**) – великий за розмірами кінотеатр, до якого люди йдуть на перегляди фільмів, або відзначені нагородами хіти світового кінематографу.

Перший-ліпший (**pierwszy lepszy**), тобто будь-який, обраний випадково.

Щось зігране до [самого] низу (**coś jest zgrane do spodu**) означає, що тема була вичерпана цілковито й неодноразово. Українською можна сказати «заяложена тема».

Подати щось на тачі (**podać coś na tacy**), тобто таким чином, який не вимагає для когось жодних зусиль.

Влаштувати комусь криваву łaźню (**sprawić komuś krwawą łaźnię**), тобто когось жорстоко б'ють або вбивають.

За п'ять дванадцять (**za pięć dwunasta**) – за мить, незабаром.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля ORPEG

P. S.: У ніч на 13 березня стрічка «На Західному фронті без змін» отримала «Оскар» у категорії «Найкращий міжнародний фільм».

Конкурс українсько-польських обмінів молоддю

Міністерство молоді та спорту України приймає заявки на участь у конкурсі проєктів у рамках здійснення українсько-польських обмінів молоддю у 2023 р. Про це повідомляє Волинська обласна державна адміністрація.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ОБМІНИ МОЛОДДЮ

Конкурс проєктів для молоді

Бюджет конкурсу на 2023 рік: 3,5 млн ₴

На проведення конкурсу проєктів цього року в державному бюджеті України передбачено 3,5 млн грн.

Подавати заявку можуть неприбуткові організації, які працюють із молоддю, зокрема: – інститути громадянського суспільства;

– заклади освіти;
– комунальні установи, які працюють із молоддю.

Пріоритети конкурсу у 2023 р.:

– відкриття спільного минулого та культурної спадщини;

– розвиток підприємницьких компетентностей молоді та підтримка підприємницьких ініціатив;

– поглиблення співпраці та обмін досвідом між молодіжними працівниками, молодіжними центрами та молодіжними організаціями у сфері технічної та галузевої освіти з урахуванням впровадження цифрових технологій;

– підтримка ініціатив молоді, спрямованих на подолання наслідків війни росії проти України, допомога молоді, яка постраждала від агресії росії проти України, зокрема через волонтерство;

– зміцнення міжкультурного діалогу шляхом створення умов для відкритості та взаємоповаги серед молоді.

Проєкти, подані на конкурс? повинні відповідати одному із зазначених пріоритетів.

Проєкти в рамках здійснення обмінів молоддю можуть реалізовуватися на території України з урахуванням забезпечення на належному рівні безпеки учасників у період дії воєнного стану та/або на території Респуб-

ліки Польща, залежно від обраної форми проєкту:

– молодіжний обмін: Республіка Польща або Україна (проєкт, що передбачає прийом або відправлення групи);

– молодіжні зустрічі (конференції, тренінги тощо): Республіка Польща та Україна (можливість реалізації проєкту в обох країнах);

– інформаційно-просвітницькі проєкти (інформаційні заходи, розповсюдження вірцевого досвіду через публікації тощо): Республіка Польща та Україна (можливість реалізації проєктів в обох країнах).

Юридичні особи, зареєстровані в Україні, подають заявки на участь у конкурсі до Міністерства молоді та спорту України, керуючись інформацією, розміщеною на сайті відомства.

Документи на участь у конкурсі необхідно подати до 15:00 (за київським часом) 31 березня 2023 р. у друкованій формі на офіційному бланку організації на адресу: м. Київ, вул. Еспланадна, 42, к. 418 та в електронній формі: derpolpolmms@gmail.com.

Рішення про переможців конкурсу буде прийнято Українсько-польською радою обміну молоддю до 15 травня 2023 р. та розміщено на сайті Міністерства молоді та спорту України.

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Авторемонтник	10 000	Автоелектрик. Діагностика, ремонт електрообладнання легкових автомобілів, монтаж додаткового обладнання: опалювачі, кондиціонери, сигналізації. Зарплата + %. Вміння читати електричні схеми. Ремонт електрообладнання, знання будови автомобіля, принципу роботи вузлів	Вантажник	10 500	Розвантаження товарів роклою в супермаркеті. Дотримання складського регламенту. Викладка товару на полиці. Навантажувально-розвантажувальні роботи до 50 кг	Головний бухгалтер	10 800	Бюджет. Нарахування заробітної плати, складання фінансової та податкової звітності. Уміння забезпечувати контроль і відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій, здійснювати економічний аналіз господарської діяльності тощо
Адміністратор	15 000	Організовує виконання заходів з підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів; раціонального використання робочої сили, сільськогосподарської техніки, правильного застосування органічних та мінеральних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин	Виконавець робіт	20 000	Здійснює безпосереднє керівництво будівництвом. Забезпечує виконання виробничих завдань згідно графіків та проектів. Контролює стан техніки безпеки при виконанні робіт і приймає заходи з метою усунення виявлених недоліків. Роз'яснює і контролює дотримання інструкцій з охорони праці	Директор (за напрямом діяльності)	20 000	Керує фінансово-господарською діяльністю підприємства у сфері матеріально-технічного забезпечення за договорами постачання, транспортного та адміністративно-господарського обслуговування, забезпечуючи цільове використання матеріальних і фінансових ресурсів, зниження їх витрат, прискорення обороту обігових коштів. Розподіляє обов'язки між підлеглими керівниками структурних підрозділів, визначає межі їх відповідальності, організовує розроблення комерційних програм
Адміністратор	15 000	Розробляти і впроваджувати агротехнічні та організаційно-економічні заходи, спрямовані на підвищення родючості ґрунту, зміцнення зернового господарства, створення міцної кормової бази для тваринництва; розробляти та впроваджувати системи сівозміни, захисту ґрунту від ерозії, його обробітку, застосування добрив, захисту посівів від шкідників, хвороб і бур'янів	Вишивальник	15 000	Вишивання етнічних українських орнаментів (легкий одяг, сорочки, блузи, сукні, вишиванки). Робота на машинках Тазіта	Електрик цеху	15 000	Робота в цеху. Ремонт, обслуговування промислового обладнання, електроустановок і т. д. Монтаж світлотехніки причепів, лавет та евакуаторних платформ. Встановлення допоміжного обладнання
Адміністратор	10 000	Адміністратор у кафе. Зустріч гостей, прийом телефонних дзвінків; запис клієнтів, розрахунок, контроль за персоналом. Графік роботи – тиждень через тиждень	Водій автотранспортних засобів	21 000	Перевезення паливно-мастильних матеріалів автомобілями вантажної групи (Вольво, Сканія), обслуговування АЗС марки WOG	Електрогазозварник	25 000	Підприємство проводить роботи по будівництву та ремонту мостів і тунелів по Україні, вахтовим методом
Бухгалтер	19 500	Бухгалтер по банківських розрахунках. Оформляє всі необхідні документи для проведення валютних операцій	Водій автотранспортних засобів	20 000	Перевезення силучих матеріалів по Україні, автомобіль VOLVO FH (самоскид), категорія CE	Електрогазозварник	10 000	Проведення усіх видів зварювальних робіт (крім аргону) газозварювальним обладнанням в ремонтно-механічній дільниці
Бухгалтер	15 000	Облік розрахунків з покупцями/постачальниками, облік розрахунків з підзвітними особами, облік банківських операцій, розрахунки з бюджетом, нарахування, виплата заробітної плати та формування звітності. Знання 1С, 8 версія. Знання бухгалтерського та податкового законодавства України. Виконувати інші доручення керівника	Водій автотранспортних засобів	16 000	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення до країн Європи. Наявність закордонного біометричного паспорта, картки водія, чіп-карти. Наявність категорій С, Е	Електромонтажник-налагоджувальник	14 000	Обслуговування ліфтового обладнання; капітальні ремонти, монтаж; робота в шахті ліфтів на висоті; знання в електротехніці; мати допуск до 1000 Вт
Бухгалтер	14 000	Нарахування заробітної плати, лікарняні, декретні, відпускні, звільнення; облік мобілізованих; утримання за виконавчими листами; формування звітності з ЄСВ та 1-ДФ до органів ДПС; комунікація зі співробітниками з виплат та нарахувань; ведення кадрового діловодства (прийом, зльнення, переведення, оформлення відпусток, штатний розпис)	Водій автотранспортних засобів	10 544	Здійснювати планові виїзди, приймати участь у відловах безпритулних тварин, стежити за технічним станом автомобіля, виконувати самостійно необхідні роботи по забезпеченню його експлуатації. Кат. В, С	Електромонтер з випробувань та вимірювань	12 559	Приймає участь в проведенні вимірювань в електроустановках до 1000 Вт включно: вимірювання опоры заземлювальних пристроїв; вимірювання питомого опоры ґрунту; перевірки наявності ланцюгів між заземлювачами і заземлювальними елементами; вимірювання опоры електричної ізоляції електроустаткування, апаратів, силових та освітлювальних мереж
Бухгалтер	14 000	Нарахування заробітної плати; складання фінансової звітності; ведення податкового обліку, реєстрація податкових накладних; здача декларації з ПДВ; прихід товарів і матеріалів; робота з банком та банківськими випискаками; формування рахунків та накладних	Водій автотранспортних засобів	10 000	Керувати автотранспортними засобами ЗІЛ, ГАЗ. Наявність прав водія кат. С. Перевірка та забезпечення належного технічного стану автотранспортного засобу	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	14 442	Обслуговує силові та освітлювальні електроустановки зі складними схемами вмикання всіх об'єктів підприємства в складі аварійно-диспетчерської служби
Бухгалтер	10 900	Бухгалтер з розрахунку заробітної плати. Нарахування заробітної плати, відпускних, лікарняних. Знання 1С, 8 версія, та BAF	Водій тролейбуса	14 000	Керує тролейбусом, з дотриманням розкладу і правил безпеки руху на маршрутах міста	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	10 000	Здійснення ремонту та обслуговування електроустаткування в галузі виробництва картону та паперу
Бухгалтер	10 000	Бухгалтер по заробітній платі, ведення бухгалтерського обліку, робота з банком, виплати заробітної плати на картки працівникам, знання 1С, 8 версія. Роботодавець забезпечує доїзд на роботу і з роботи з Луцька та харчування	Головний бухгалтер	16 000	Заступник головного бухгалтера. Здійснює формування та реєстрацію податкових накладних, робота з касою, нарахування заробітної плати, знання 1С-Бухгалтерія версії 7, 8	Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	13 000	Забезпечення безперебійного виробничого процесу; своєчасне виявлення неполадок в роботі, визначення ризиків, які можуть призвести до негативних наслідків; забезпечення підтримки справного стану, безаварійної та надійної роботи обслуговування пристроїв і електроустаткування; проводить планово-попереджувальний ремонт електричної частини устаткування. Робота на елеваторі з зерносушильним комплексом
Бухгалтер	10 000	Подання бухгалтерської звітності, нарахування заробітної плати, первинна бухгалтерська документація. Знання 1С, 7 версія	Головний бухгалтер	15 000	На час декретної відпустки. Контроль за рухом коштів по рахунках та через касу підприємства, вирішення питань банківського обслуговування. Формування та подання всіх видів звітності: бухгалтерська, податкова, статистична, контроль за своєчасністю та повнотою подання звітності. Участь у автоматизації бізнес-процесів. Підготовка і здача звітності в контрольні органи. Здійснення процесів планування. Досвід роботи з програмою «1-С Бухгалтерія»	Ерготерапевт	20 000	Проводить обстеження, тестування, визначає функціональний стан та рівень фізичного розвитку, виявляє рухові та інші порушення, прогнозує можливість їх усунення. Відновлювати соціальне, психічне та фізичне здоров'я пацієнта, повертати його до нормального життя
Бухгалтер	10 000	Робота з первинними документами (прихід/розхід). Звірка взаєморозрахунків з постачальниками. Інвентаризація товарів. Робота з номенклатурою	Головний бухгалтер	11 000	Громадське харчування. Підготовка та здача звітностей, нарахування заробітної плати, первинна бухгалтерія, проведення ревізій, калькуляційні картки та додатково ведення кадрової роботи			
Вантажник	10 975	Оклад + премії. Завантаження/розвантаження при вивезенні твердих побутових відходів по місту Луцьку та Луцькому району. Довіз на роботу та з роботи	Головний бухгалтер	10 000	Оптимізація податків, ведення звітності, знання виробництва, транспортних перевезень, експорт, 1С 8 версія, М.Е.Дос, нарахування заробітної плати			

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:
43021 м. Луцьк, вул. Сергія Тимошенка, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 72-81-49

Пам'ять

Бог же створив безсмертною людину
і вчинив її за образом власної природи

(Мудр 2, 23)

Висловлюємо глибокі співчуття отцю Гжегожу
Оважаному з приводу смерті Мами,
МАРІАННИ ОВАЖАНОЇ
Шановний отче,
в ці сумні дні ми розділяємо Ваш смуток
і єднаємося молитовно з Вами та з усіма тими, хто
знав і шанував пані Маріанну.
Нехай Господь упокоїть її душу у своєму Царстві.

Парафіяни храму Святого Йоана Непомука в Дубні

Nowa solidarność

Представители обводу рівненського взяли участь в VIII Європейському Конгресі Саморządów, який odbył się в днях 6–7 марта в Миколаjkах в województwie warmińsko-mazurskim. Po zakończeniu zjazdu doszło do podpisania memorandum o współpracy między Równieższczyzną a województwem podlaskim.

Tegoroczny Europejski Kongres Samorządów odbył się pod hasłem «Nowa solidarność dla nowej epoki». Liderzy samorządów, przedstawiciele sektora publicznego i biznesu z Europy Centralnej i Wschodniej podczas dyskusji poruszyli problemy współczesnej urbanistyki, mechanizmów rozwoju miast i regionów, finansowania inwestycji, ochrony środowiska, polityki zdrowotnej oraz działań samorządów w nowej rzeczywistości.

Obwód rówieński reprezentowali przewodniczący Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Witalij Kowal i jego zastępca Serhij Gemberg, przewodniczący Rówieńskiej Rady Obwodowej Andrij Karasz oraz przewodniczący samorządów w Sarnach i Warasz Ruslan Serpeninow i Oлександр Мензул.

Wzięli oni udział w szeregu dyskusji panelowych i spotkań roboczych. W szczególności Witalij Kowal, Andrij Karasz oraz marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Gustaw Marek Brzezina omówili udzielenie wsparcia dla szpitala wojskowego w Klewaniu. Witalij Kowal zaznaczył na stronie Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej, że obecnie planowana jest budowa nowego gmachu dla rehabilitacji wojskowych, dlatego każda pomoc jest ważna: od materiałów budowlanych po sprzęt medyczny.

Strony omówiły rehabilitację psychiczną dzieci osób wewnętrznie przesiedlonych oraz zapotrzebowanie na autobusy szkolne i karetki pogotowia ratunkowego w obwodzie rówieńskim. Witalij Kowal wręczył także marszałkowi nagrodę «За pomoc dla wojska» przekazaną przez Walerija Załużnego.

Obwód rówieński i województwo warmińsko-mazurskie współpracują od 20 lat. «Przez te lata

zrealizowaliśmy wiele projektów społecznych, kulturalnych, turystycznych, wydarzeń związanych z wymianą doświadczeń, zarówno na poziomie obwodowym, jak i na poziomie hromad terytorialnych. A od pierwszych godzin inwazji rosyjskiej na Ukrainę ta współpraca stała się jeszcze ściślejsza. Nasi polscy przyjaciele do dziś wspierają nas na różnych platformach na całym świecie. Za to jestem osobiście bardzo wdzięczny» – powiedział Andrij Karasz na stronie internetowej Rówieńskiej Rady Obwodowej.

Podczas kongresu mer miasta Warsz Oлександр Мензул oraz burmistrz fińskiego miasta Loviisa Jan D.Oker-Blom podpisali umowę o partnerstwie obu miast. Takie partnerstwo pozwoli miastu Warsz dołączyć do wspólnoty europejskich miast satelickich dla elektrowni jądrowych.

8 marca przewodniczący Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Witalij Kowal podpisał memorandum o współpracy z wicemarszałkiem województwa podlaskiego Wiesławą Burnos. Zaledwie kilka dni później nowi partnerzy wysłali transport pomocy humanitarnej do obwodu rówieńskiego.

19 placówek oświatowych otrzymało od Podlasia przybory szkolne, a także apteczki, koce, latarki, termosy oraz inne rzeczy. Beneficjentami są głównie szkoły specjalne i specjalistyczne oraz ośrodki wychowawczo-rehabilitacyjne, w których większość wychowanków przebywa całonocowo. Rzeczy znajdują zastosowanie w akademikach i budynkach mieszkalnych, a także w schronach przeciwbombowych.

MW
Rówieńska Obwodowa Administracja Wojskowa

Нова солідарність

Представники Рівненської області взяли участь у VIII Європейському конгресі місцевого самоврядування, який проходив 6–7 березня в Миколаjkах у Вармінсько-Мазурському воєводстві. Після цього заходу відбулося підписання меморандуму про співпрацю Рівненщини з Підляським воєводством.

Європейський конгрес місцевого самоврядування відбувся цього року під гаслом «Нова солідарність для нової епохи». Лідери місцевого самоврядування, представники громадського сектору та бізнесу із Центральної та Східної Європи обговорили проблеми сучасного містобудування, механізми розвитку міст і регіонів, інвестиції, охорону довкілля, політику охорони здоров'я та діяльність органів місцевого самоврядування в нових реаліях.

Рівненщину на заході представляли голова Рівненської обласної військової адміністрації Віталій Коваль і його заступник Сергій Гемберг, голова Рівненської обласної ради Андрій Карауш, очільники Сарненської та Вараської громад Руслан Серпенінов і Олександр Мензул.

Вони взяли участь у низці панельних дискусій та робочих зустрічей. Зокрема, Віталій Коваль, Андрій Карауш і маршалок Вармінсько-Мазурського воєводства Густав-Мареk Бжезін обговорили підтримку військового госпіталю в Клевані. Як зазначив на сайті Рівненської ОВА очільник адміністрації, у планах – будівництво нового корпусу для реабілітації військових, тому важлива будь-яка допомога: від будівельних матеріалів до медобладнання.

Сторони обговорили психологічну реабілітацію дітей вимушено переміщених осіб, потребу Рівненської області в шкільних автобусах та автомобілях швидкої допомоги. Віталій Коваль також передав маршалку нагороду «За сприяння війську» від Валерія Залужного.

Рівненська область та Вармінсько-Мазурське воєводство співпрацюють уже 20 років. «За ці роки реалізовано чимало соціальних,

культурних, туристичних проектів, заходів з обміну досвідом – і на рівні області, і на рівні територіальних громад. А з перших годин вторгнення росії в Україну ці взаємини стали ще міцнішими. Наші друзі-поляки продовжують підтримувати нас і сьогодні на різних світових майданчиках. За що я особисто дуже вдячний», – наголосив на сторінці Рівненської обласної ради Андрій Карауш.

Під час конгресу міський голова Вараша Олександр Мензул та міський голова фінського міста Ловііса Ян Окер-Блом підписали угоду про побратимство населених пунктів. Це дозволить Варашу долучитися до спільноти європейських міст-супутників атомних електростанцій.

8 березня голова Рівненської обласної військової адміністрації Віталій Коваль підписав з віцемаршалком Підляського воєводства Веславоу Бурнос меморандум про співпрацю. Всього через кілька днів нові партнери надіслали на Рівненщину вантаж гуманітарної допомоги.

Шкільне приладдя з Підляшся, а також аптечки, ковдри, ліхтарики, termosy та інші речі отримали 19 закладів освіти. Це переважно спеціальні та спеціалізовані школи й навчально-реабілітаційні центри, де більшість дітей перебувають цілодобово. Речі будуть використовувати в гуртожитках та житлових корпусах, а також у бомбосховищах.

BM
Фото: Рівненська обласна військова адміністрація

Konkurs matematyczny dla uczniów

Politechnika Wroclawska zaprasza uczniów szkół ponadpodstawowych do udziału w Międzynarodowym Konkursie «Matematyka – nasz wspólny język».

Nagrodą główną dla laureata konkursu za zajęcie I miejsca jest przyjęcie na wybrany przez laureata kierunek studiów w Politechnice Wrocławskiej.

Laureaci konkursu mają prawo ubiegać się o przyjęcie do programu «Wybitnie uzdolnieni na Politechnice Wrocławskiej» i otrzymać od 400 do 700 złotych miesięcz-

nego stypendium oraz opiekę merytoryczną tutora przez pierwszy rok studiów, a także gwarantowane miejsce w domu studenckim.

Szczegóły tu: rekrutacja.pwr.edu.pl/przed-rekrutacja/konkursy-i-olimpiady#tab-5-3-matematyka-nasz-wspolny-jezyk

monitorwoylanski.com